

คนไทยที่ได้รับรางวัล แมกไซไซ

ตัวอย่างแบบเรียน
ศูนย์พัฒนาหนังสือ

ศ. ๑๒๐.๐๙๙๖
ม.ค.
๑ ๒/๖๓
๑๖๒

หนังสืออ่านเพิ่มเติมสังคมศึกษา

ระดับมัธยมศึกษา

กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

๒๓.-

ตัวอย่าง

หนังสืออ่านเพิ่มเติมสังคมศึกษา

เรื่อง

คนไทยที่ได้รับรางวัลแมกไซไซ

ระดับมัธยมศึกษา

ของ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ครั้งที่หนึ่ง 3,000 เล่ม

พ.ศ. 2526

ปกกระดาษราคาเล่มละ 23.00 บาท

(ห้ามขายเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้)

จัดพิมพ์โดยองค์การก้ำของคุรุสภา

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

52 ถนนลาดพร้าว บางกะปิ กรุงเทพมหานคร

มีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

คนไทยที่ได้รับรางวัลแมกไซไซ

เลขหมู่หนังสือ

920.0593

เลขเรียกหนังสือสากล

ท.3745

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ด้วยกรมวิชาการและกรมศิลปากรได้จัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม
สังคมศึกษา เรื่อง “คนไทยที่ได้รับรางวัลแมกไซไซ” ระดับมัธยมศึกษา
ขึ้น กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ใน
โรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๒๔

ทิฆัมพร ดำฟอง

(นายสายหยุด จำปาทอง)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

วันที่.....	๑๙ ๓๓ ๒๕๒๔
เลขทะเบียน.....	ร. ๐๓๕๙ ๘๒
เลขเรียกหนังสือ.....	๙-๙๒๐.๐๒๓๓๓-๗
	๓ ๒๔๖๔

คำนำ

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 แล้วนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนการสอนและการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากหลักสูตร กรมวิชาการจึงได้จัดพิมพ์หนังสืออ่านเพิ่มเติมสังคมศึกษา เรื่องคนไทยที่ได้รับรางวัลแมกไซไซ ระดับมัธยมศึกษา ขึ้น โดยได้รับความเอื้อเฟื้อจากกองหอสมุดแห่งชาติรวบรวมและเรียบเรียงชีวประวัติและผลงานของคนไทยซึ่งได้อุทิศตนเพื่อส่วนรวมด้วยความมานะบากบั่นจนได้รับรางวัลแมกไซไซ การได้ศึกษาชีวิตและงานของบุคคลเหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างทัศนคติที่พึงปรารถนาและส่งเสริมการเรียนการสอนสังคมศึกษาได้เป็นอย่างดี

กรมวิชาการขอขอบคุณกองหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร นางสาวสมทรง แสงแก้ว ผู้รวบรวมและเรียบเรียง นางสาวมาลิน ภัทรภรณ์ ผู้ตรวจแก้ไขเบื้องต้น นางกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ ที่ปรึกษาและตรวจแก้ไขเรียบเรียงเพิ่มเติม และผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำหนังสือนี้ไว้ ณ โอกาสนี้

(นายโกวิท วรพิพัฒน์)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

อธิบดีกรมวิชาการ

29 พฤษภาคม 2524

สารบัญ

	หน้า
คำชี้แจง	ก
ความเป็นมาของรางวัลแมกไซไซ	1
ประวัติประธานาธิบดีรามอน แมกไซไซ	10
คุณนิลวรรณ ปิ่นทอง	16
ดร. ป๋วย อึ๊งภากรณ์	23
นายแพทย์ฝน แสงสิงแก้ว	29
หม่อมเจ้าสิทธิพร กฤดากร	37
นายประยูร จรรยาวงศ์	46
นายแพทย์กระแส ชนะวงศ์	56
พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าปัทมวรรณ	63
นางสาวประทีป อึ้งทรงธรรม	69
นายแพทย์ประเวศ วะสี	76
ภาคผนวก	88
รายนามผู้ได้รับรางวัลแมกไซไซ	88

สารบัญภาพ

	หน้า
ตัวอย่างประกาศนียบัตรประกาศเกียรติคุณของ	
นายแพทย์กระแส ชนะวงศ์	5
เหรียญรางวัลแมกไซไซ	6
หอประชุมฟิลแอมไลฟ์	8
ประธานาธิบดีรามอน แมกไซไซ	9
ประธานาธิบดีรามอน แมกไซไซ ถ่ายกับภรรยาและบุตรสาว	10
ที่ฝั่งศพประธานาธิบดีรามอน แมกไซไซ	13
คุณนิลวรรณ ปิ่นทอง	16
คุณนิลวรรณ ปิ่นทอง ถ่ายกับผู้ได้รับรางวัลแมกไซไซ	
ในปีพ.ศ. 2504	21
ดร. ป่วย อึ้งภากรณ์	23
ดร. ป่วย อึ้งภากรณ์ ถ่ายกับนางแมกไซไซและผู้ได้รับรางวัล	
แมกไซไซ ในปีพ.ศ. 2508	27
นายแพทย์ฝน แสงสิงแก้ว	29
นายแพทย์ฝน แสงสิงแก้ว ถ่ายกับนางแมกไซไซและผู้ได้รับรางวัล	
แมกไซไซ ในปีพ.ศ. 2509	35
หม่อมเจ้าสิทธิพร กฤดากร	37
หม่อมเจ้าสิทธิพร กฤดากร ทรงฉายกับนางแมกไซไซและผู้ได้รับ	
รางวัลแมกไซไซ ในปีพ.ศ. 2510	44

นายประยูร จรรยาวงษ์	46
นายประยูร จรรยาวงษ์ ไปปลุกบัววัดตอเรียให้จุพาลงกรณ์มหา- วิทยาลัย	52
นายประยูร จรรยาวงษ์ ถ่ายกับนางแมกไซไซและผู้ได้รับรางวัล แมกไซไซ ในปีพ.ศ. 2514	54
นายแพทย์กระแส ชนะวงศ์	56
นายแพทย์กระแส ชนะวงศ์ ถ่ายกับผู้ได้รับรางวัลแมกไซไซ ในปีพ.ศ. 2516	61
พระจำรูญ ปานจันทร์	63
ภายในสถานที่บำบัตผู้ติดยาเสพติด สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก	66
นางสาวประทีป อึ้งทรงธรรม	69
นางสาวประทีป อึ้งทรงธรรม ถ่ายกับผู้ได้รับรางวัลแมกไซไซ ในปีพ.ศ. 2521	73
นายแพทย์ประเวศ วะสี	76
นายแพทย์ประเวศ วะสี ถ่ายกับผู้ได้รับรางวัลแมกไซไซ ในปีพ.ศ. 2524	86

คำชี้แจง

ระหว่างวันที่ 6 พฤษภาคม - 30 มิถุนายน พ.ศ. 2523 กองหอสมุดแห่งชาติได้จัดนิทรรศการเรื่อง “คนไทยที่ได้รับรางวัลแมกไซไซ” ขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อประกาศเกียรติคุณของบุคคลผู้กระทำความดีและทำประโยชน์ต่อประเทศชาติ โดยมีความมุ่งหมายจะเสริมสร้างทัศนคติที่ดีแก่ประชาชนทั่วไปและเยาวชนไทย ให้ยึดถือผู้กระทำความดีเป็นแบบฉบับในการดำเนินชีวิต ซึ่งกองหอสมุดแห่งชาติหวังว่าจะเป็นผลดีต่ออนาคตของชาติบ้านเมือง

รางวัลแมกไซไซเป็นรางวัลที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นเกียรติและเป็นอนุสรณ์แก่อดีตประธานาธิบดีรามอน แมกไซไซ ของประเทศฟิลิปปินส์ มีจุดมุ่งหมายที่จะมอบให้แก่คนในเอเชียซึ่งเป็นแบบอย่างของผู้ที่มีน้ำใจอันประเสริฐ มีความซื่อสัตย์ และเป็นผู้ที่อุทิศตนเพื่อส่วนรวม นับตั้งแต่ปีพ.ศ. 2504 - 2524 มีคนไทยที่ได้รับรางวัลนี้แล้วรวมทั้งสิ้น 9 คน คือ

คุณนิลวรรณ ปิ่นทอง ได้รับในปีพ.ศ. 2504 สาขาบริการสาธารณะ
ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ได้รับในปีพ.ศ. 2508 สาขาข้าราชการ
นายแพทย์ฝน แสงสิงแก้ว ได้รับในปีพ.ศ. 2509 สาขาข้าราชการ
หม่อมเจ้าสิทธิพร กฤดากร ได้รับในปีพ.ศ. 2510 สาขาบริการ
สาธารณะ

นายประยูร จรรยาวงศ์ ได้รับในปีพ.ศ. 2514 สาขาหนังสือพิมพ์
วรรณกรรม และนิเทศศาสตร์สร้างสรรค์

นายแพทย์กระแสด ชนะวงศ์ ได้รับในปีพ.ศ. 2516 สาขาผู้นำชุมชน
 พระจำรูญ ปานจันทร์ ได้รับในปีพ.ศ. 2518 สาขาบริการสาธารณะ
 นางสาวประทีป อึ้งทรงธรรม ได้รับในปีพ.ศ. 2521 สาขา
 บริการสาธารณะ

นายแพทย์ประเวศ วะสี ได้รับในปีพ.ศ. 2524 สาขาข้าราชการ
 บุคคลสำคัญดังกล่าวนี้ได้สร้างผลงานอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ
 ด้วยความมานะบากบั่น และดำเนินชีวิตผ่านพ้นอุปสรรคจนประสบ
 ความสำเร็จเป็นผลให้ประเทศไทยมีพัฒนาการด้านการเกษตรกรรม
 เศรษฐกิจ สังคม การแพทย์ และการศึกษาที่ดีขึ้น

เพื่อที่จะให้ชีวประวัติและผลงานของคนไทยที่ได้รับรางวัลแมกไซไซ
 ซึ่งได้รวบรวมขึ้นนี้เป็นอนุหาทรัพย์แก่เยาวชนของชาติ ได้ศึกษาชีวิต การ
 ทำงาน ปรัชญาชีวิต คุณธรรม และงานอันเป็นประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง
 โดยเฉพาะแก่นักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งศึกษาหลักสูตรวิชาสังคม-
 ศึกษา ส 321 เกี่ยวกับชีวิตและงานของบุคคลตัวอย่าง จะได้มีหนังสือ
 อ่านเพิ่มเติมจากหนังสือเรียน กรมวิชาการจึงได้ขอให้กองหอสมุดแห่งชาติ
 กรมศิลปากร รวบรวมเรียบเรียงเรื่อง “คนไทยที่ได้รับรางวัลแมกไซไซ”
 ขึ้น และกองหอสมุดแห่งชาติได้มอบหมายให้ นางสาวสมทรง แสงแก้ว
 นักวิชาการเผยแพร่ 5 งานกิจกรรมห้องสมุด เป็นผู้รวบรวมเรียบเรียง
 นางสาวมาลิน ภัทรภิรมย์ หัวหน้างานกิจกรรมห้องสมุด เป็นผู้ตรวจ
 แก้ไขเบื้องต้น และนางกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ ผู้อำนวยการกองหอสมุด-
 แห่งชาติ เป็นผู้ให้คำแนะนำกำหนดโครงเรื่อง และตรวจแก้ไขเรียบเรียง
 เพิ่มเติม

ในการรวบรวมและเรียบเรียงหนังสือนี้ ผู้เรียบเรียงได้อาศัยข้อมูลทั้งจากหนังสือและสอบถามเจ้าของประวัติ ซึ่งบางท่านกรุณาให้สัมภาษณ์อย่างละเอียด พร้อมทั้งเอื้อเพื่อให้ขอยืมหนังสือและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งไม่อาจหาได้จากที่อื่นใด แต่บางท่านผู้เรียบเรียงไม่สามารถติดต่อขอทราบประวัติและเรื่องราวได้โดยตรงและไม่มีเอกสารอ้างอิงใดกล่าวถึงชีวประวัติส่วนตัวของท่าน จึงไม่อาจจะให้รายละเอียดที่สมบูรณ์ได้ อย่างไรก็ตามก็ดี ข้อมูลต่าง ๆ จากหนังสือเล่มนี้จะสมบูรณ์ไม่ได้เลย ถ้ามิได้รับความช่วยเหลือจากนางสาวเบลน เอช.อาบรู (MISS BELEN H. ABREU) กรรมการบริหารมูลนิธิแมกไซไซ ซึ่งได้กรุณารวบรวมคำประกาศเกียรติคุณและคำกล่าวตอบของคนไทยที่ได้รับรางวัลแมกไซไซทั้ง 9 คนนี้ส่งมาให้อย่างครบถ้วนรวมทั้งเอกสารต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียบเรียงหนังสือเล่มนี้ ซึ่งกองหอสมุดแห่งชาติขอขอบคุณในความกรุณาช่วยเหลืออย่างดียิ่งไว้ ณ ที่นี้ด้วย

กรมศิลปากรหวังว่า หนังสือเล่มนี้คงจะเป็นประโยชน์แก่นักเรียนครู อาจารย์ และประชาชนทั่วไปตามสมควร

ความเป็นมาของรางวัลแมกไซไซ

รางวัลแมกไซไซเป็นรางวัลที่จัดตั้งขึ้นโดยมูลนิธิแมกไซไซแห่งประเทศไทยฟิลิปปินส์ร่วมกับมูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์ แห่งสหรัฐอเมริกา เพื่อเป็นอนุสรณ์แด่นายรามอน แมกไซไซ อดีตประธานาธิบดีของประเทศฟิลิปปินส์ ผู้ล่วงลับไปแล้ว นายรามอน แมกไซไซเป็นรัฐบุรุษผู้ยิ่งใหญ่ มีความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว มีอุดมคติดีเด่นและมีปณิธานแรงกล้าในอันที่จะบูรณะปรับปรุงประเทศชาติหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ให้ฟื้นฟูเข้มแข็งในทุกวิถีทาง ท่านเป็นบุคคลที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง จึงเป็นเหตุให้ประชาชนฟิลิปปินส์รักและบูชาท่านอย่างมาก นายรามอน แมกไซไซ ถึงแก่อนิจกรรมด้วยอุบัติเหตุเครื่องบินตกเมื่อวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2500 นำความเศร้าโศกเสียใจมาสู่ประชาชนชาวฟิลิปปินส์เป็นอย่างยิ่ง ในระหว่างที่ยังมีชีวิตอยู่ นายรามอน แมกไซไซ ได้ใช้เงินส่วนตัวเป็นประโยชน์แก่คนส่วนรวมเป็นจำนวนมาก จึงมิได้มีมรดกเหลือไว้ให้ครอบครัว ประชาชนที่รักและบูชาเกียรติคุณของท่านจึงได้รวมใจกันบริจาคเงินและจัดหาที่อยู่ให้แก่ครอบครัวของท่านและพร้อมใจกันก่อตั้ง “มูลนิธิแมกไซไซ” ขึ้น เพื่ออำนวยการประโยชน์สุขให้แก่ประชาชนชาวโลกตามอุดมคติของท่าน

มูลนิธิแมกไซไซจึงถือกำเนิดขึ้น เมื่อพ.ศ. 2500 เมื่อแรกก่อตั้งมีเงินทุนสำรอง 500,000 เหรียญอเมริกัน จนถึง พ.ศ. 2522 มีเงินทุน 618,500 เหรียญอเมริกัน เงินเหล่านี้ได้นำมาจัดเป็นรางวัลประจำปีแก่ผู้ประกอบคุณงามความดีอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

มูลนิธิแมกไซไซได้เริ่มให้รางวัลประจำปีแก่ผู้ที่กระทำความดีตั้งแต่ปีพ.ศ. 2501 เป็นต้นมา โดยพิจารณาให้เฉพาะชาวเอเชียตะวันออกและตะวันออกเฉียงใต้ ตลอดจนออฟฟานิสถาน แต่ไม่รวมเอเชียไมเนอร์ (เอเชียตะวันออกเฉียงกลางและตะวันออกไกล) ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และหมู่เกาะแปซิฟิก การให้รางวัลไม่จำกัดเชื้อชาติ ศาสนา เพศ วิธีที่จะมอบรางวัลให้แก่ผู้ใดนั้นคณะกรรมการของมูลนิธิจะเป็นผู้พิจารณา สอดส่องโดยจะกระทำเป็นความลับ ใช้เวลาในการพิจารณาผลงานและเกียรติคุณของผู้ที่จะได้รับรางวัลประมาณ 5 ปี รางวัลประจำปีมีทั้งหมด 5 รางวัล รางวัลหนึ่ง ๆ มีมูลค่า 20,000 เหรียญอเมริกัน (ประมาณ 400,000 บาท) แยกเป็น 5 สาขา สาขาละ 1 คน บางปีจะมีบางสาขาที่ได้รับมากกว่า 1 คน ซึ่งจะต้องแบ่งเงินรางวัลเท่า ๆ กัน

1. สาขาข้าราชการ (GOVERNMENT SERVICE) ให้แก่ผู้ปฏิบัติงานของรัฐบาลด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ข้าราชการที่ทำงานเพื่อส่งเสริมบริการสาธารณะ สนับสนุนการวิจัย การศึกษาของรัฐ ส่งเสริมสวัสดิการของลูกจ้าง หรือตรวจสอบติดตามผลการทำงานของข้าราชการชุมชนอย่างใกล้ชิด ในแขนงใดแขนงหนึ่งดังกล่าว

2. สาขาบริการสาธารณะ (PUBLIC SERVICE) ให้แก่บุคคลหรือองค์การของรัฐ ซึ่งอุทิศตนหรืองานเพื่อปรับปรุงสภาพของชาวนา กรรมกร สนับสนุนอุตสาหกรรมในครัวเรือน เพิ่มผลิตผลทางการเกษตรสาขาต่าง ๆ ปรับปรุงสุขภาพของชุมชน การศึกษา ส่งเสริมความเคลื่อนไหวทางสหกรณ์ หรือสินเชื่อท้องถิ่น ผลิตภัณฑ์และการตลาดของผลิตผลจากไร่ ส่งเสริมการเผยแพร่การอภิปรายในเรื่องความสนใจ

ของชุมชน เฝ้าและส่งเสริมการปรับปรุงท้องถิ่น และพัฒนาการสร้างสรรค์
 ของประชาชนและทรัพยากรธรรมชาติ ฝึกอบรมบุคลากรท้องถิ่น หรือร่วมมือ
 กับรัฐในการดำเนินงานสร้างชนบท หรือปรับปรุงการดำรงชีพของคน
 ในเมือง

3. สาขาผู้นำชุมชน (COMMUNITY LEADERSHIP) ให้แก่ผู้นำ
 ของท้องถิ่นหรือชุมชนที่อุทิศตนและงานเพื่อปรับปรุงชุมชน อบรม
 สำนึกของข้าราชการ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการดำรง
 ชีวิตในชุมชน จัดโอกาสหรือบริการให้ชุมชนทำประโยชน์ต่อชุมชน ให้
 ชุมชนได้ตระหนักถึงตัวเองและสร้างคุณความดีในอันที่จะก่อให้เกิด
 ประโยชน์แก่ประเทศชาติ

4. สาขาหนังสือพิมพ์ วรรณกรรม และนิเทศศาสตร์สร้างสรรค์
 (JOURNALISM, LITERATURE AND CREATIVE COMMUNICATION
 ARTS) ให้แก่ผู้มีอุดมการณ์กล้าหาญเด็ดเดี่ยวในการเขียน และตีพิมพ์เพื่อ
 ประชาธิปไตย และความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชนในด้านต่าง ๆ เช่น
 บริการข่าวสาร ปรัชญา อักษรศาสตร์ การสื่อสาร วรรณกรรม ละคร
 วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
 (ในทวีปเอเชีย) นักหนังสือพิมพ์ นักเขียน ผู้ปฏิบัติงานด้านนิเทศศาสตร์
 ซึ่งมีความสนใจในด้านเอเชีย

5. สาขาความเข้าใจระหว่างประเทศ (INTERNATIONAL UNDER-
 STANDING) ให้แก่ผู้ที่เสียสละสร้างสรรค์งานอันก่อให้เกิดความเข้าใจ
 อันดีระหว่างประเทศ ทำให้ชาติต่าง ๆ รักใคร่กันดีมากขึ้น ผู้นำในองค์การ
 ระหว่างประเทศซึ่งส่งเสริมมิตรภาพระหว่างประเทศและระหว่างประชาชน

ในประเทศต่าง ๆ นักการทูต นักรัฐศาสตร์ นักนิติศาสตร์ นักประวัติศาสตร์ และนักกฎหมายระหว่างประเทศในเอเชีย

นับตั้งแต่ปีที่เริ่มให้รางวัลจนถึงปีพ.ศ. 2525 มีผู้ได้รับรางวัลติดต่อกันมาประมาณ 100 คนเศษ ในบางปีมีบางสาขาที่ไม่มีผู้สมควรได้รับรางวัล และบางรางวัลอาจให้ได้มากกว่า 1 คน นอกจากได้รับเงินรางวัลตามที่กำหนดแล้ว ยังได้รับบัตรประกาศเกียรติคุณ และเหรียญทองสำริด มีรูปประธานาธิบดีรามอน แมกไซไซ อยู่ด้านหน้า และด้านหลังจารึกชื่อผู้ได้รับรางวัล สาขาราววัล ปีพ.ศ. และเกียรติคุณของผู้ได้รับรางวัล

คณะกรรมการมูลนิธิแมกไซไซ จะแจ้งให้ผู้รับรางวัลเดินทางไปรับรางวัลด้วยตนเอง ณ เมืองมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ ในวันที่ 31 สิงหาคม ของทุกปี ซึ่งตรงกับวันเกิดของประธานาธิบดีรามอน แมกไซไซ โดยออกค่าเครื่องบินไปและกลับให้

Krasae Chanawongse
 1973 *Ramon Magsaysay Award*
 for
Community Leadership

in recognition of his demonstrating that a doctor dedicated to service can overcome the most stubborn of obstacles in bringing effective health services to neglected and impoverished people.

Manila on 31 August 1973.

Belen H. Abren

ตัวอย่าง

ประกาศนียบัตรประกาศเกียรติคุณของนายแพทย์กระแสด ชนวงค์
 ผู้ได้รับรางวัลแมกไซไซ เมื่อพ.ศ. 2516 ในสาขาผู้นำชุมชน

เหรียญรางวัลแมกไซไซ (ด้านหน้า)
เป็นภาพหุ่นประธานาธิบดีรามอน แมกไซไซ

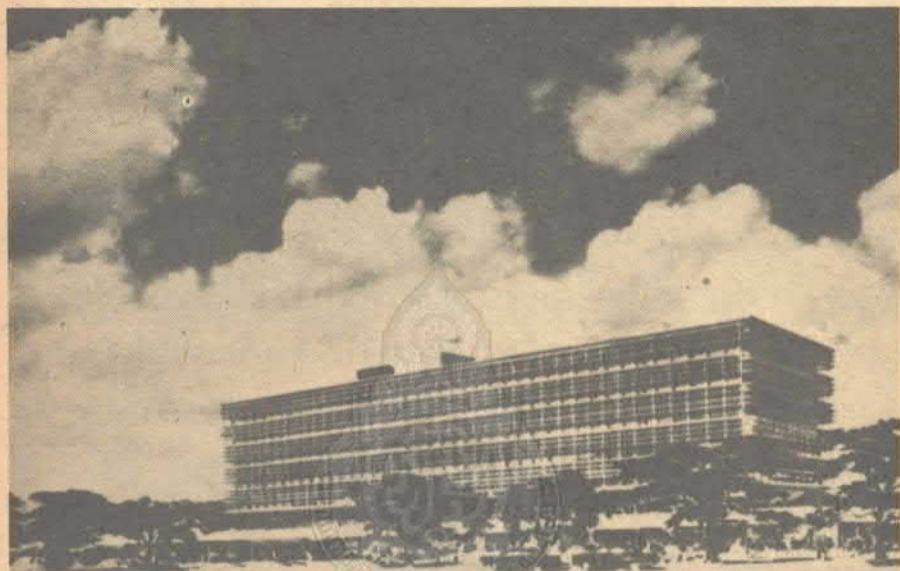
เหรียญรางวัลแมกไซไซ (ด้านหลัง)
จารึกชื่อผู้ได้รับรางวัล สาขารางวัล ปีพ.ศ. และเกียรติคุณของผู้ได้รับรางวัล

พิธีมอบรางวัลนั้น เป็นพิธีที่จัดขึ้นอย่างสมเกียรติยิ่ง โดยประธานาธิบดีของฟิลิปปินส์คนปัจจุบันเป็นประธานในพิธี ผู้เข้ารับรางวัลประจำปีบนเวที ต่อจากนั้นเคารพเพลงชาติพร้อมกัน เสร็จแล้วนั่งสงบ 1 นาทีเพื่อรำลึกถึงท่านประธานาธิบดีรามอน แมกไซไซ ผู้ล่วงลับไปแล้ว ต่อจากนั้นคณะกรรมการของมูลนิธิแมกไซไซจะกล่าวคำปรารภเรื่องรางวัลแมกไซไซ และอ่านคำสดุดีประกาศเกียรติคุณผู้ที่ได้รับรางวัลประจำปี และผลงานของผู้ได้รับรางวัลประจำปีแต่ละคนเป็นรายบุคคล ผู้ที่ได้รับรางวัลกล่าวตอบ จบแล้วเป็นเสร็จพิธี ตอนเย็นมีงานเลี้ยงรับรองเป็นเกียรติแก่ผู้ได้รับรางวัล ผู้ได้รับรางวัลจะได้รับเชิญให้บรรยายเรื่องราวตามหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับสาขาที่ตนได้รับรางวัล ตามวันเวลาที่เจ้าหน้าที่ของมูลนิธิกำหนดให้ ซึ่งจะเป็นเวลาภายใน 1 สัปดาห์หลังพิธีมอบรางวัล

บรรณานุกรม

- “รางวัลแมกไซไซ.” วารสารห้องสมุด 11 (พ.ย. - ธ.ค. 2510): 241 - 243.
 The Executive Trustee Ramon Magsaysay Award Foundation. **The Code of Procedure.** Hong Kong : Libra Press, 1979. 9 p.

หอประชุมฟิลแอมไลฟ์ (PHILAMLIFE)

สถานที่ประกอบพิธีมอบรางวัลแมกไซไซ
กรุงเทพมหานคร ประเทศฟิลิปปินส์

ประธานาธิบดีรามอน แมกไซไซ

ประวัติ ประธานาธิบดีรามอน แมกไซไซ

นายรามอน แมกไซไซ เกิดเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2450 ที่เมืองอีบา แคว้นซัมบาเล เกาะลูซอน ประเทศฟิลิปปินส์ บิดาชื่อ นายเอ็กเกล มารดาชื่อนางเปอร์เนกตาเกล มีพี่น้อง 8 คน เป็นคนที่ 2 สมรสกับลูซ บับซอน มีบุตรชาย 1 คน และบุตรสาว 1 คน

ประธานาธิบดีรามอน แมกไซไซ
ถ่ายกับภรรยา (ซ้าย) และบุตรสาว (ขวา)

เมื่อยังเยาว์วัย เนื่องจากฐานะทางครอบครัวของนายแมกไซไซ ยากจนจึงต้องช่วยบิดาขายของชำตั้งแต่อายุ 7 ขวบ มีความสนใจใน

เรื่องเครื่องจักรกล เมื่อบิดาเปลี่ยนกิจการมาทำร้านช่างไม้และช่างเหล็ก ในระหว่างที่เรียนอยู่ในโรงเรียนมัธยมซัมบาเลียววิทยาลัย นายรามอน แมกไซไซ ได้ช่วยครอบครัวหารายได้พิเศษ ด้วยการขับรถรับส่งผู้โดยสาร นายแมกไซไซ เข้าศึกษาในคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟิลิปปินส์ เมื่อปีพ.ศ. 2470 แต่ต่อมาย้ายไปศึกษาที่ไฮเอนริซาลวิทยาลัย ได้รับปริญญาตรีสาขาแพทยศาสตร์ เมื่อพ.ศ. 2475

นายรามอน แมกไซไซ เริ่มงานแห่งแรกหลังจากที่เรียนจบมหาวิทยาลัย ที่บริษัทธอมเมลท์โทรทราน เมื่อพ.ศ. 2476 ตำแหน่งช่างเครื่องยนต์ ต่อมาเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 นายแมกไซไซอาสาเป็นทหารในหน่วยซ่อมยานยนต์ที่ 31 ได้ร่วมมือกับพรรคพวกก่อตั้ง “กองโจรซัมบาเล” ขึ้น เพื่อตีกระหนาบกองทัพญี่ปุ่น ซึ่งบุกประเทศฟิลิปปินส์ ครั้นเมื่อสงครามสงบ ได้เลื่อนยศเป็นนายพันตรี

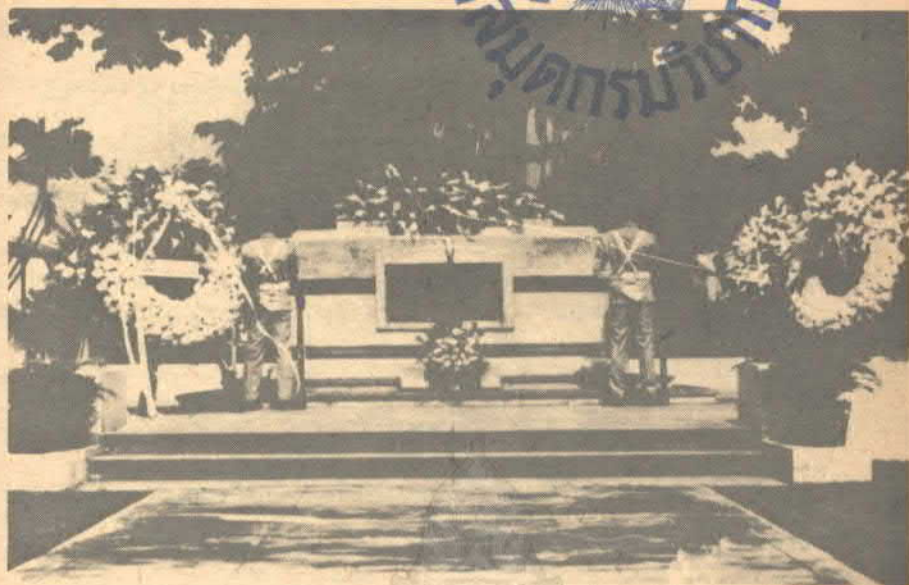
นายแมกไซไซ ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรของแคว้นซัมบาเล ถึง 2 ครั้ง คือปีพ.ศ. 2489 และ พ.ศ. 2492 ด้วยคะแนนท่วมท้น อย่างไม่เคยปรากฏมาก่อนในประวัติศาสตร์การเลือกตั้งของแคว้นนี้ และในระหว่างที่ดำรงตำแหน่งซึ่งประชาชนเลือกเข้ามาเป็นตัวแทน นายแมกไซไซ ได้ประกอบกรณียกิจอันเป็นคุณประโยชน์แก่ชาติบ้านเมืองและประเทศหลายประการ เช่น ได้สร้างโรงเรียน ได้เปิดโปงความทุจริตในวงการคณะกรรมการควบคุมของเหลื่อใช้ในสงคราม เสนอกฎหมายสำรวจทรัพย์สินของข้าราชการ โดยบังคับให้แจ้งทรัพย์สินต่อคณะกรรมการ

สำรวจทุกเดือน ริเริ่มให้รางวัลผู้นำอาวุธสงครามซึ่งใช้การได้มามอบให้เจ้าหน้าที่โดยไม่ถูกสอบสวน ดำเนินงานปราบปรามคอมมิวนิสต์ จัดระบบทหารใหม่ โดยให้ทหารทำตัวเป็นมิตรที่ดีกับประชาชน เกียรติคุณและความสามารถในการทำงาน ทำให้นายรามอน แมกไซไซ ได้รับแต่งตั้งเป็นปลัดกระทรวงกลาโหม เมื่อพ.ศ. 2493 และตำแหน่งหน้าที่การงานอันมีเกียรติสูงสุดในชีวิตที่ได้รับ คือ ได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีคนที่ 3 ของประเทศฟิลิปปินส์ เมื่อพ.ศ. 2496 และได้อยู่ในตำแหน่งนี้ตราบจนวาระสุดท้ายของชีวิต

นายรามอน แมกไซไซ เป็นรัฐบุรุษที่มีชื่อเสียงคนหนึ่งของโลก เป็นที่ประจักษ์ชัดเจนว่า เขาได้อุทิศชีวิตทั้งหมดเพื่องาน และเพื่อส่วนรวมอย่างแท้จริง ประชาชนชาวฟิลิปปินส์ได้สูญเสียประธานาธิบดีที่เขารัก เมื่อวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2500 ซึ่งเป็นวันที่ประธานาธิบดีรามอน แมกไซไซ เดินทางไปแจกประกาศนียบัตร ณ มหาวิทยาลัยในเมืองเซบู และเครื่องบินพาหนะประสบอุบัติเหตุชนภูเขาใกล้เมืองนั้นทำให้เขาถึงแก่อนิจกรรม นับเป็นความสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ครั้งหนึ่งของประเทศและประชาชนชาวฟิลิปปินส์

ชื่อเสียงเกียรติคุณของประธานาธิบดีรามอน แมกไซไซได้ปรากฏเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายทั้งภายในประเทศและทั่วโลก เพราะเขาเป็นผู้นำที่มีความสำคัญคนหนึ่งของโลก ในยุคที่เขามีชีวิตอยู่

ประธานาธิบดีรามอน แมกไซไซ เป็นบุคคลที่ได้รับความยกย่องนับถือ เป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วไป ถึงแม้ว่าจะอยู่ในตำแหน่งสูงสุด

ที่ฝังศพประธานาธิบดีรามอน แมกไซไซ
ประเทศฟิลิปปินส์

ของประเทศก็ตาม แต่ประธานาธิบดีรามอน แมกไซไซ ก็ยังคงเป็นผู้ที่
ค่อนข้างถ่อมตน ให้ความสนใจประชาชนซึ่งสรรเสริญและยกย่องว่าเขา
เป็นผู้ที่มีเกียรติและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อประเทศชาติ และกล่าวยอมรับ
คำตำหนิติเตียน จุดมุ่งหมายอันสำคัญอย่างหนึ่งในการทำงานของเขาก็คือ
ต้องการปรับปรุงฐานะความเป็นอยู่ของคนชนบทจำนวนมาก ประธานาธิบดี
รามอน แมกไซไซ ได้เสียสละอุทิศตนเพื่อการทำงานอย่างไม่เห็นแก่
เหน็ดเหนื่อย มีความปรารถนาที่จะให้รัฐบาลต่อสู้และเป็นพลังของ
ประชาชนอย่างแท้จริง

นายรามอน แมกไซไซ มีความเชื่อว่า มนุษย์มีสิทธิที่จะได้รับอิสรภาพและความสุข เขาเกลียดความอยุติธรรม และกฎเกณฑ์ที่กดขี่สิทธิของมนุษย์ชน เขาตั้งใจทำงานเพื่อสร้างชาติและสร้างโลกซึ่งเขาเชื่อมั่นว่าควรจะเป็นที่ที่ทุกคนมีเสรีภาพ และดำรงชีวิตอยู่ด้วยเกียรติยศและความสงบ

โลกนี้สวยงามงดงามและน่าอยู่ เพราะมีคนอย่างนายรามอน แมกไซไซ น้ำใจ และศรัทธาของเขาก่อให้เกิดแรงบันดาลใจที่ดีแก่คนรุ่นหลัง นายรามอน แมกไซไซนี้ เป็นบุคคลตัวอย่างที่ดีคนหนึ่งของผู้นำประเทศระบอบประชาธิปไตย เขาเป็นผู้นำความเชื่อมั่นมาให้แก่เพื่อนมนุษย์ทุกหนทุกแห่งอย่างจริงใจ พร้อมทั้งนำความเป็นอยู่ที่ดี มามอบให้ด้วย

นับว่าเป็นบุคคลที่สมควรได้รับความยกย่องสรรเสริญ รางวัลแห่งคุณงามความดีและความเสียสละของนายรามอน แมกไซไซ นี่ก็คือ “มูลนิธิตแมกไซไซ” ซึ่งเกิดขึ้นจากความร่วมแรงร่วมใจของประชาชนชาวฟิลิปปินส์ มูลนิธินี้ นอกจากจะประกาศเกียรติคุณของนายรามอน แมกไซไซ ให้ปรากฏอยู่ยั่งยืนแล้ว ยังประกาศเกียรติคุณของผู้กระทำความดี เสียสละเพื่อส่วนรวมและเพื่อประโยชน์สุขของมหาชน ซึ่งสอดคล้องกับอุดมการณ์และศรัทธาของนายรามอน แมกไซไซ นับว่าเป็นการตอบแทนที่มีคุณค่าสูงและคุ้มค่าแก่การมุ่งมั่นกระทำความดีของนายรามอน แมกไซไซ ตลอดชีวิตของเขาและตลอดไป

บรรณานุกรม

“รามอน แมกไซไซ.” ศตกากร 5 (มี.ค. - เม.ย. 2508) : 29 - 56.

Collier's Encyclopedia. Vol. 12. New York : Crowell - Collier Publishing,
1961.

The Executive Trustee Ramon Magsaysay Award Foundation. **The Ramon
Magsaysay Award 1958 - 1978.** Hong Kong : Libra Press, 1979.

คุณนิลวรรณ ปันทอง
ได้รับรางวัลแมกไซไซ สาขาบริการสาธารณะ พ.ศ. 2504

คุณนิลวรรณ ปิ่นทอง

“สตรีผู้มีส่วนร่วมในงานอาสาสมัคร และเป็นผู้นำในการพัฒนางาน
ของส่วนรวม ทำให้สตรีไทยมีบทบาทใหม่ในทางสร้างสรรค์”

คุณนิลวรรณ ปิ่นทอง เป็นสตรีไทยและคนไทยคนแรกที่ได้รับ
รางวัลแมกไซไซ ปีพ.ศ. 2504 สาขาบริการสาธารณะ มูลนิธิแมกไซไซ
ได้สดุดีเกียรติคุณว่าเป็น “ผู้มีส่วนร่วมในงานอาสาสมัครและเป็นผู้
นำในการพัฒนางานของส่วนรวม ทำให้สตรีไทยมีบทบาทใหม่ในทางสร้าง
สรรค์”

คุณนิลวรรณ ปิ่นทอง เกิดเมื่อวันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2458
ณ บ้านริมคลองบางกอกน้อย ใกล้วัดศรีสุदारาม ธนบุรี กรุงเทพ ฯ
บิดาชื่อ เวช มารดาชื่อ แจ่ม เป็นบุตรคนที่ 2 ในจำนวนพี่น้อง 2 คน
และมีพี่น้องต่างมารดาอีก 3 คน

ได้รับการศึกษาขั้นต้นจากโรงเรียนเบญจมราชาลัยและโรงเรียน
ฝึกหัดครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ เมื่อพ.ศ. 2480 ได้รับปริญญาอักษร
ศาสตรบัณฑิต จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และต่อมาในพ.ศ. 2517
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้มอบปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขา
อักษรศาสตร์ให้ เมื่อพ.ศ. 2505 ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้า ฯ
พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จตุตถจุลจอมเกล้า ใช้คำนำนามว่า
“คุณ” และต่อมาในพ.ศ. 2523 ได้เลื่อนชั้นเป็นตติยจุลจอมเกล้า

เริ่มทำงานครั้งแรกเมื่อพ.ศ. 2481 โดยเป็นครูโรงเรียนวังสมเด็จ
บุรพา และโรงเรียนฝึกหัดครูสวนสุนันทาวิทยาลัย (วิทยาลัยครูสวน
สุนันทาปัจจุบัน) ต่อมาย้ายมารับราชการที่กองเผยแพร่ความรู้ กรม

โฆษณาการ (กรมประชาสัมพันธ์ปัจจุบัน) ทำงานอยู่ 9 ปี ตำแหน่ง
ครั้งสุดท้าย คือหัวหน้าแผนกเอกสาร กองเผยแพร่ความรู้ หัวหน้าแผนก
หนังสือพิมพ์ต่างประเทศ กองการต่างประเทศ และรักษาการแทน
หัวหน้าแผนกแปล ลาออกจากราชการเมื่อพ.ศ. 2492

คุณนิลวรรณ ปิ่นทอง มีความสนใจในงานหนังสือพิมพ์มาตั้งแต่
เมื่อรับราชการในกรมโฆษณาการ ประกอบกับตระหนักถึงบทบาทที่
หนังสือพิมพ์จะอำนวยประโยชน์ด้านบริการแก่ชุมชนโดยเฉพาะสตรี
จึงได้ร่วมกับกลุ่มสตรีจัดทำหนังสือนิตยสารรายปักษ์ “สตรีสาร” ขึ้น
เมื่อพ.ศ. 2490 และภายหลังลาออกจากราชการได้เป็นบรรณาธิการ
เมื่อพ.ศ. 2493 ตลอดมาจนปัจจุบัน “สตรีสาร” ได้รับความนิยมจาก
ผู้อ่านอย่างกว้างขวางโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากสตรี นิตยสารฉบับนี้มีบทความทั่วไป
กวีนิพนธ์ เรื่องสั้นแปลจากภาษาอังกฤษและภาษาอื่น สถาปัตยกรรมไทย
จิตวิทยาเด็ก นิยายหรือนวนิยาย บทความวิจารณ์หนังสือ และความรู้ทั่วไป
สำหรับสตรี เนื้อหาตั้งแต่เรื่องการแต่งกาย ไปจนถึงการเมืองของโลก
ดังนั้นผู้อ่านจึงสามารถหาสิ่งที่ตนสนใจได้จากหนังสือนี้

นอกจาก “สตรีสาร” คุณนิลวรรณยังเป็นบรรณาธิการนิตยสาร
อีก 2 ฉบับ คือ “ดรุณสาร” ซึ่งเป็นนิตยสารสำหรับเด็กและวัยรุ่น มี
ผู้อ่านเขียนมาร่วมสนุกเป็นอันมาก และได้ริเริ่มจัดชุมนุมสโมสรเด็ก
ให้แก่สมาชิก “ดรุณสาร” ที่ได้รับความนิยมแพร่หลายเรียกว่าสโมสร
ปริยา อันเป็นแหล่งให้นักเรียนและผู้เยาว์ได้พบปะแลกเปลี่ยนความรู้
ความสนใจ ความบันเทิงระหว่างกัน และนิตยสาร “สัปดาห์สาร” รายสัปดาห์
เสนอข่าวสำคัญ ๆ ของประเทศและโลกอย่างละเอียด แต่อย่างไรก็ดี นิตยสาร

2 ฉบับต้องประสบกับความขาดทุนจึงต้องล้มเลิกไป ถึงกระนั้น คุณนิลวรรณก็มีได้ย่อท้อที่จะดำเนินงาน “สตรีสาร” ให้ดีที่สุดจนมีผู้นิยมอ่านแพร่หลาย

คุณนิลวรรณ ปิ่นทอง ได้ร่วมงานสมาคมเอกชนในด้านอักษรศาสตร์ ได้แก่ การก่อตั้งสมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทยขึ้นในปีพ.ศ. 2501 สมาคมนี้เป็นสื่อกลางการติดต่อสังสรรค์ระหว่างนักเขียนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และสมาคมนี้ได้เข้าเป็นเครือข่ายสมาคมนักเขียนระหว่างประเทศ (P.E.N.-International) ได้ช่วยงานสภาสตรีแห่งชาติ ฯ ดำเนินงานสโมสรทอถิ่นตรอกจันทน์ เป็นการบริการชุมชนเพื่อช่วยเด็กวัยก่อนเรียนและช่วยสตรีแม่บ้านฝึกหัดอาชีพหัตถกรรม เช่น ทอผืนใยพืช ปานศรนารายณ์ กกหญ้าและเชือกกล้วย ทำกระเป๋าถือและเครื่องใช้อื่น ๆ อันเป็นทางหนึ่งเพื่อแก้ไขปัญหาของสตรีและเยาวชน

คุณนิลวรรณได้ร่วมงานสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยและได้ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมสองสมัย ด้วยความเชื่อว่าบริการห้องสมุดเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาสังคม

ในการพัฒนางานของส่วนรวมด้านอื่น ๆ คุณนิลวรรณทำงานในตำแหน่งต่าง ๆ อีกมาก เป็นต้นว่า เป็นกรรมการบริหารของสภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชูปถัมภ์ในสมัยแรก ๆ เป็นกรรมการบริหารของสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ กรรมการสภาการศึกษาแห่งชาติ กรรมการฝ่ายสื่อสารมวลชนของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (Nat. Com.) กรรมการมูลนิธิช่วยเหลือคนตาบอด เลขานุการสมาคมบริการ

นักศึกษานานาชาติ เลขานุการมูลนิธิวิชาการหนังสือพิมพ์ ฯลฯ ตำแหน่งต่าง ๆ เหล่านี้ชี้ให้เห็นถึงความตั้งใจจริงที่จะอุทิศตนเพื่อช่วยเหลืองานบริการสาธารณชน และช่วยกระตุ้นให้มีการพัฒนาทางด้านสวัสดิการของรัฐต่อประชาชนอย่างกว้างขวางเหมาะสมยิ่งขึ้น

คุณนิลวรรณมีได้มีบทบาททางบริการสาธารณชนเฉพาะแต่ในประเทศเท่านั้น แต่ยังสามารถเป็นผู้แทนขององค์การที่ร่วมงานอยู่ เดินทางไปร่วมประชุมกิจการระหว่างประเทศหลายครั้ง เช่น เป็นผู้แทนของสมาคมภาษาและหนังสือ (P.E.N. International Thailand-Centre) ไปร่วมประชุมที่ประเทศเยอรมนีตะวันตกและปากีสถาน เป็นผู้แทนของไทยไปร่วมประชุมองค์การพุทธศาสนาที่ประเทศพม่า ร่วมประชุมการพิมพ์แห่งเอเชียที่กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น เป็นผู้แทนสมาคมสตรีอุดมศึกษา ฯ ในการประชุมที่เฮลซิงกิ เป็นผู้แทนจากไทยที่ได้รับเชิญจากกลุ่มประเทศอาเซียนไปสัมมนาในหลายรัฐในสหรัฐอเมริกาและร่วมรายการวิทยุกระจายเสียงที่แคปิตอลฮิลในวอชิงตัน ดี.ซี.

ความสำเร็จและผลงานของคุณนิลวรรณ ปิ่นทอง เป็นที่ประจักษ์แพร่หลาย เมื่อคุณนิลวรรณได้รับรางวัลแมกไซไซ นับเป็นสตรีไทยคนแรก และคนที่ 3 ที่ได้รับเกียรตินี้ ข้อความตอนหนึ่งในคำประกาศเกียรติคุณระบุว่า

“คุณนิลวรรณ สามารถแก้ไขปัญหาการทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพราะมีความตั้งใจจริงที่จะอุทิศตนเพื่อสร้างสรรค์ความเป็นอยู่ที่ดีแก่เพื่อนร่วมชาติ ทั้งเป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพยิ่งในการก่อตั้งหน่วยงานต่าง ๆ รู้จักประมาณตนในการใช้ชีวิตส่วนตัวและสังคม มีเป้าหมาย

คุณนิลวรรณ ปันทอง (ที่ 1 จากขวาแถวนั่ง) ถ่ายกับผู้ที่ได้รับรางวัลแมกไซไซ ในปีพ.ศ. 2504
 (จากซ้าย) กุส บอร์กัสส์ (อังกฤษ) สาขาน้ำชุมชน
 เจเนเวียฟ คอลฟิลด์ (อเมริกา) สาขาความเข้าใจระหว่างประเทศ
 ระเด่น โคติจัท (อินโดนีเซีย) สาขาราชการ
 อมิตาภะ เคาคูรี (อินเดีย) สาขาหนังสือพิมพ์ วรรณกรรม และนิเทศศาสตร์สร้างสรรค์

ที่จะแก้ไขปัญหาอย่างไม่ทอดทิ้งและเหนื่อยหน่าย ทั้งได้วางมาตรฐาน
 บทบาทให้แก่ผู้ที่อาสาช่วยกิจการของสตรีไทยอย่างเข้มแข็ง”

ปัจจุบันคุณนิลวรรณใช้ชีวิตด้วยความสุขในบ้านเล็ก ๆ อย่างสันโดษ
 มีข้อคิดในการใช้ชีวิตว่า “บุคคลสามารถมีความสุขได้โดยไม่จำเป็นต้อง
 เข้าวัด หากปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธองค์ เรียนรู้การควบคุมจิตใจ
 ให้อยู่ในระเบียบ ละความเกลียดและความชั่วทั้งปวง ให้คุณค่าที่แท้จริง
 ต่อทุกสิ่ง ทำชีวิตให้เรียบง่าย และฝึกใจไว้มิให้ติดในการเผชิญกับชีวิต”

คติในการทำงานคือ “ทำงานด้วยความสำนึกว่าเป็นคนไทยคนหนึ่งซึ่งมีหน้าที่จะต้องทำร่วมกับคนไทยทุกคนด้วยความสามัคคีเพื่อความเจริญของชาติบ้านเมืองไทยของเรา”

นับได้ว่า คุณนิลวรรณ ปิ่นทอง เป็นบุคคลผู้หนึ่งที่อุทิศตนทำงานด้วยความตั้งใจจริง เป็นผู้นำชื่อเสียงเกียรติยศมาสู่ชาติไทยและประชาชนชาวไทยอย่างน่าชื่นชมและภาคภูมิใจ และมีแนวทางที่เยาวชนอาจจะศึกษาแบบอย่างในการดำเนินชีวิต

บรรณานุกรม

คู่มือแม่บ้านทางวิทยุและโทรทัศน์ 1 (ต.ค. 2504) : 37 - 48.

สายัณห์ อติศร. “แนะนำให้รู้จักนางสาวนิลวรรณ ปิ่นทอง.” วารสาร

ห้องสมุด 6 (พ.ย. - ธ.ค. 2505) : 455 - 462.

Apostol, Eugenia D. “All That She Is, She Owes To Her Religious Father.”

The Manila Times 6 (Sept 1961) : 19 A.

“Nilwan The Blue Diamond.” The Illustrated Weekly of India Sunday 26

(Augt 1962) : 32 - 33.

Roland, Albert. Profile From The New Asia. New York : The Macmillan Company, 1970.

“Thai Leader Gets RM. Public Service Award.” Philippines Herald 8 (Oct 1961)

คร.ป้วย อึ้งภากรณ์
ได้รับรางวัลแมกไซไซ สาขาข้าราชการ พ.ศ. 2508

ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์

“ผู้ที่มีความซื่อสัตย์และมีความสามารถในหน้าที่การงานอย่างสูงส่ง
เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเงินเพื่อส่วนรวมของประเทศไทย”

ดร. ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ได้รับรางวัลแมกไซไซ เมื่อพ.ศ. 2508 สาขา
ข้าราชการ มุลนิธิแมกไซไซ ได้สดุดีเกียรติคุณว่าเป็น “ผู้ที่มีความซื่อสัตย์
และมีความสามารถในหน้าที่การงานอย่างสูงส่ง เป็นประโยชน์ต่อการ
จัดการเงินเพื่อส่วนรวมของประเทศไทย”

ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ เกิดเมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2459 ที่ตลาด
น้อย กรุงเทพฯ ๖ เป็นบุตรของนายชา แซ่อึ้ง และนางเซาะเซ็ง (แซ่เตี้ย)
มีพี่น้อง 7 คน เป็นคนที่ 4 ภรรยาชื่อมาเกร์ท นามสกุลเดิม สมิท

ได้รับการศึกษาเบื้องต้นจากโรงเรียนอัสสัมชัญ กรุงเทพฯ ๖ (พ.ศ.
2478) ได้รับปริญญาธรรมศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
(พ.ศ. 2480) ปริญญาเศรษฐศาสตรบัณฑิตเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง จาก
มหาวิทยาลัยลอนดอน ประเทศอังกฤษ (พ.ศ. 2484) และปริญญา
เศรษฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยลอนดอนประเทศอังกฤษ
(พ.ศ. 2492)

ก่อนที่ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ จะเข้ารับราชการเป็นเศรษฐกิจตรี
ในกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง เมื่อปีพ.ศ. 2492 นั้น ได้เคยเป็น
ครูสอนหนังสือที่โรงเรียนอัสสัมชัญ กรุงเทพฯ ๖ เป็นล่ามอาจารย์ภาษา
ฝรั่งเศสที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และรับราชการในกองทัพแห่ง
สหราชอาณาจักร เพื่อทำงานในคณะเสรีไทยในสงครามโลกครั้งที่ 2

มาก่อน ความเฉลียวฉลาดประกอบกับความพากเพียรในการทำงานอย่างหนักทำให้ได้รับตำแหน่งสำคัญ ๆ ในกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ หลายตำแหน่งตามลำดับ เช่น กรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. 2494 ที่ปรึกษาเศรษฐกิจการคลังประจำสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงลอนดอน พ.ศ. 2495 - 2502 รองผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2496 ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2501 - 2503 ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง จนกระทั่งดำรงตำแหน่งผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เมื่อพ.ศ. 2502 - 2514

ในระหว่างที่ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ดังกล่าว ดร.ป๋วย ได้ทำงานสำคัญ ๆ หลายอย่าง que แสดงให้คนทั้งหลายได้มองเห็นว่า “บุคคลเพียงคนเดียวเท่านั้น ก็สามารถเป็นกำลังสำคัญในอันที่จะนำความเจริญก้าวหน้ามาสู่ประเทศ แม้กระทั่งในยามที่มีการทุจริตในวงราชการซึ่งเกิดขึ้นเสมอในประเทศที่กำลังพัฒนาอยู่หลายประเทศ” กล่าวคือดร.ป๋วย ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้เจรจาการกู้ยืมเงินจากธนาคารโลกเพื่อพิจารณานำมาใช้ในกิจการต่าง ๆ ของรัฐ เช่น รถไฟ ท่าเรือ และการสร้างเขื่อน ส่งเสริมให้มีการปฏิรูปแบบการค้าของประเทศใหม่ นโยบายการแลกเปลี่ยนเงินตรา กับต่างประเทศ นโยบายการยืดหยุ่นการประกันราคาข้าวซึ่งทำให้เกิดการแข่งขันขึ้นในตลาดโลก เป็นผลให้ประเทศไทยสามารถรักษามาตรฐานเงินทุนหมุนเวียนของประเทศไว้ได้ ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมในต่างประเทศนั้น ดร.ป๋วยได้มีส่วนสำคัญในการทำตลาดโลกยอมรับจัดสรรส่วนโควตาดีบุกของประเทศไทยให้สูงขึ้น ทั้งได้เสนอแนะให้มีการจัดพระราชบัญญัติธนาคารพาณิชย์ เสนอแนะให้มีการเรียกเก็บดอกเบี้ย

วัตถุประสงค์เพื่อการอุตสาหกรรมในราคาต่ำ ให้มีการสร้างถนนเข้าสู่ไร่นา เพื่อขนส่งสินค้า สร้างระบบส่งน้ำ และระบบกำจัดน้ำเสียในกรุงเทพฯ รวมทั้งปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนที่เพิ่มขึ้น

นอกจากดำรงตำแหน่งผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยแล้ว ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ยังได้ดำรงตำแหน่งคณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (พ.ศ. 2507 - 2515) ที่ปรึกษากระทรวงการคลัง (พ.ศ. 2510 - 2515) อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ประเทศอังกฤษ (พ.ศ. 2514 - 2516) อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (พ.ศ. 2518 - 2519) นอกจากนี้ยังได้รับมอบหมายให้ทำงานพิเศษสำคัญ ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น ผู้ว่าการศูนย์พัฒนาการวิจัยระหว่างชาตินครออตตาวา ประเทศแคนาดา กรรมการสภาพัฒนาการศึกษาระหว่างชาตินครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา กรรมการบริหารสภาพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ประธานกรรมการสาขาเศรษฐศาสตร์ สภาวิจัยแห่งชาติ และประธานมูลนิธิชนบทแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นต้น ดังนั้น “การที่ประเทศไทยเจริญรุ่งเรืองและก้าวหน้ามาเป็นลำดับ พร้อมทั้งมีเสถียรภาพทางการเงินนั้นเท่ากับเป็นเครื่องชี้พบความสำเร็จของดร.ป๋วย”

ในการดำเนินชีวิตส่วนตัว ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ อาจเป็นแบบฉบับที่ดีได้ กล่าวคือ ท่านกับภรรยาและบุตร 3 คน มีความเป็นอยู่อย่างธรรมดาสามัญด้วยเงินเดือนที่ได้รับในตำแหน่งผู้ว่าการธนาคารแต่อย่างเดียว ไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับธุรกิจการค้าใด ๆ เงินที่ได้รับจากตำแหน่งอื่น ๆ ก็ได้อุทิศแก่บุคคลที่สมควรจะได้รับและบริจาคเพื่อการสังคมสงเคราะห์บ้าง หลายต่อหลายครั้งที่ท่านยอมเสี่ยงต่อตำแหน่ง

หน้าที่การงานเพื่อปฏิบัติตามหลักการที่มุ่งไว้ นั่นคือ “จะรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม” ดร.ป๋วย จึงเป็นข้าราชการคนหนึ่งที่ได้รับความเคารพนับถือจากคนจำนวนมากของเมืองไทย ผลงานและความสำเร็จต่าง ๆ เหล่านี้คงไม่เกิดขึ้น ถ้ามิใช่รากฐานอันเกิดจากปณิธานที่ได้ตั้งไว้ว่า “อะไรก็ตามที่เป็นงานเพื่อส่วนรวม ข้าพเจ้าจะทำเพื่อบริการแก่ประชาชนของข้าพเจ้า”

ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ (ลำดับที่ 1 จากขวา) ถ่ายกับนางแมกไซไซ (ลำดับที่ 3 จากซ้าย) และผู้ได้รับรางวัลแมกไซไซ ในปีพ.ศ. 2508

อิม คิม ซาน (สิงคโปร์) สาขานักข่าวชน

อาگیرะ คูโรฮาระ (ญี่ปุ่น) สาขานักสื่อสารพิมพ์ วรรณกรรม และนิเทศศาสตร์สร้างสรรค์

เฮเลน เบนเน็ต (ฟิลิปปินส์) ผู้แทนศิลปพื้นบ้านบาฮานฮานและการส่งเสริมศิลปพื้นบ้านองคภาพ ฟิลิปปินส์ สาขาคความเข้าใจระหว่างประเทศ

ชัยประกาศ นารยัน (อินเดีย) สาขาบริการสาธารณะ

การที่ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ได้รับยกย่องว่าเป็นตัวอย่างของข้าราชการที่ซื่อสัตย์ และมีความสามารถนั้น นับได้ว่าเป็นรางวัลและเป็นเกียรติคุณอันสูงส่งเหนือสิ่งตอบแทนทั้งหมด เป็น “ตรา” แห่งคุณงามความดีที่ประชาชนชาวไทยควรชื่นชม และภาคภูมิใจ ควรเป็นแบบฉบับอันดีของข้าราชการไทยและเยาวชนไทยสมควรพึงยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตด้วย

บรรณานุกรม

คำประกาศเกียรติคุณและคำกล่าวตอบ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์. มะนิลา :

มูลนิธิแมกไซไซ, 2508.

ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ “คนกับงาน ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์” สังคมศาสตร์

ปริทัศน์ ฉบับนิสิตนักศึกษา 2,7 (ก.พ. 2512) : 47 - 52.

ธรรมศาสตร์ , มหาวิทยาลัย. คณะรัฐประศาสนศาสตร์. ใครเป็นใครใน

ประเทศไทย. เล่ม 1. พระนคร, 2506.

ประพัฒน์ แสงวณิช “ข้อคิดจาก ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์” วิทยากร

67, 7 (ก.ย. 2511) : 56 - 67.

นายแพทย์ฝน แสงสิงแก้ว

ได้รับรางวัลแมกไซไซ สาขาข้าราชการ พ.ศ. 2509

นายแพทย์ฝน แสงสิงแก้ว

“ผู้เห็นการณ์ไกลในอันที่จะสร้างสรรค์จรรโลงบริการสุขภาพจิต
ที่ดีเยี่ยมขึ้นในประเทศไทย”

นายแพทย์ฝน แสงสิงแก้ว ได้รับรางวัลแมกไซไซเมื่อปีพ.ศ.
2509 สาขาข้าราชการ มูลนิธิแมกไซไซได้สดุดีเกียรติคุณว่าเป็น “ผู้เห็น
การณ์ไกลในอันที่จะสร้างสรรค์จรรโลงบริการสุขภาพจิตที่ดีเยี่ยมขึ้นใน
ประเทศไทย”

“ในฐานะที่เป็นแพทย์ ข้าพเจ้าคิดอยู่เสมอว่ากายและจิตเป็นสิ่งที่
เดียวกันจะแยกเสียมิได้ เพราะสองสิ่งประกอบขึ้นมาเป็นคน เมื่อเวลา
รักษาคณไข้ข้าพเจ้า ไม่เคยคิดแต่เพียงจะรักษาโรคทางกายแต่อย่างเดียว
แต่ใช้ความพยายามรักษาคณไข้ในฐานะที่เป็นบุคคลด้วย ดังนั้นเราต้อง
ศึกษาเพื่อเปิดทางหาสิ่งที่จะเข้าถึงความเข้าใจในการติดต่อกับสิ่งแวดล้อม
ทางวัฒนธรรม ประเพณี และสังคมของมนุษย์ เป็นไปไม่ได้ที่จะเข้าใจ
คนโดยไม่ได้ศึกษาโครงสร้างทางสังคมของเขา ในทางสังคม ครอบครัว
เป็นหน่วยแรกของสังคม เพราะฉะนั้นสุขภาพจิตของชุมชนควรได้รับการ
ส่งเสริมจากครอบครัวด้วย เมื่อครอบครัวมีความสงบสุข ชุมชน
ประเทศชาติ และโลกย่อมจะได้รับสิ่งนี้ด้วยความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว
ในด้านเทคโนโลยีมักจะเกิดความขัดแย้งกับวัฒนธรรมท้องถิ่นได้บ่อย ๆ
และก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพจิต อันเนื่องมาจากความไม่สามารถปรับตัวได้
อย่างไรก็ดีถ้าผู้นั้นแสวงหาความเข้าใจในธรรมชาติ ความเปลี่ยนแปลง
และพยายามปรับตัวให้เข้ากับปัญหาเหล่านั้น โดยไม่สูญเสียเอกลักษณ์

ทางวัฒนธรรมแล้ว โอกาสที่ปัญหาต่าง ๆ จะเข้ามารบกวนสุขภาพจิตย่อมมีน้อยเหลือเกิน” (คำกล่าวตอบของนายแพทย์ฝน แสงสิงแก้ว วันรับรางวัลแมกไซไซ)

นายแพทย์ฝน แสงสิงแก้ว เกิดที่อำเภอเขมราฐ อุบลราชธานี เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2450 บิดาชื่อ ขุนแสงพานิช มารดาชื่อ นางแสงพานิช (คำผุย) เป็นบุตรคนที่ 6 ในจำนวน 11 คน สมรสกับนางประวาส มีบุตรชาย 3 คน ถึงแก่กรรมด้วยโรคไตเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2523 รวมอายุ 73 ปี

ได้รับการศึกษาจากโรงเรียนประจำอำเภอเขมราฐ โรงเรียนเบญจมมหาราช โรงเรียนวัดบวรนิเวศ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ได้รับปริญญาเวชบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อพ.ศ. 2472 ประกาศนียบัตรจิตเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยโคโลราโด เดนเวอร์ (พ.ศ. 2482) ประกาศนียบัตรจิตแพทย์ (Resident Psychiatrist) มหาวิทยาลัยจอห์นฮอปกินส์ บัลติมอร์ (พ.ศ. 2483) ปริญญาแพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิต (กิตติมศักดิ์) มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (พ.ศ. 2497) และปริญญาบัตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (พ.ศ. 2502)

ได้เริ่มทำงานครั้งแรกในตำแหน่งแพทย์หลวงประจำท้องที่จังหวัดสกลนคร (พ.ศ. 2473) นายแพทย์ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมเด็จพระยา (พ.ศ. 2477) หัวหน้ากองอาชีวเวชเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์ (พ.ศ. 2484) นายแพทย์ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมเด็จพระยาและหัวหน้ากองโรงพยาบาลโรคจิต (พ.ศ. 2485) รองอธิบดีกรมการแพทย์ (พ.ศ. 2502) อธิบดีกรมการแพทย์ (พ.ศ. 2505) ปลัด

กระทรวงสาธารณสุข (พ.ศ. 2506) ที่ปรึกษาผู้อำนวยการองค์การวิจัยการแพทย์ ส.ป.อ. (2510) และสมาชิกสภานิติบัญญัติ (พ.ศ. 2515)

งานพิเศษ

ดำรงตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒิ และกรรมการในสถาบันต่าง ๆ หลายตำแหน่งซึ่งแสดงให้เห็นถึงอัจฉริยภาพในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม แต่จะนำมากล่าวเฉพาะตำแหน่งที่สำคัญในด้านต่าง ๆ เช่น

ด้านการจัดวางหลักสูตรและการศึกษา เป็นประธานกรรมการพิจารณาหลักสูตรการศึกษาวางแผนครอบครัวแห่งชาติ (พ.ศ. 2507)

ด้านการแพทย์และอนามัย เป็นประธานกรรมการพิจารณาอนุญาตย้ายสถานที่ขายยา (พ.ศ. 2508) เป็นประธานกรรมการพิจารณาดำเนินการร่วมในอันที่จะปราบโรคต่าง ๆ ซึ่งอาจติดต่อข้ามแดนระหว่างประเทศ (พ.ศ. 2509) ประธานกรรมการมูลนิธิวิจัยการแพทย์วชิรพยาบาล (พ.ศ. 2512) ประธานกรรมการแก้ปัญหาขาดแคลนพยาบาลแห่งสภาการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2513) และประธานที่ปรึกษานโยบายและบริหารสาธารณสุขของคณะปฏิวัติ (พ.ศ. 2515)

ด้านสุขภาพจิต เป็นนายกสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย (พ.ศ. 2495) ประธานกรรมการบริหารสหพันธ์สุขภาพจิตโลก แอมสเตอร์แดม เนเธอร์แลนด์ (พ.ศ. 2505) และประธานอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขาจิตเวชศาสตร์ของแพทย์สภา (พ.ศ. 2512)

ผลงานดังกล่าวเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า นายแพทย์ฝน แสงสิงแก้ว เป็นข้าราชการที่สร้างความเจริญให้แก่วงการแพทย์และสาขาสาธารณสุข

สุขภาพจิตมานับตั้งแต่เริ่มรับราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นผู้บุกเบิกและพัฒนาการให้บริการทางสุขภาพจิตที่ดีขึ้นแก่ประชาชน ซึ่งเดิมการรักษาผู้ป่วยทางจิตในประเทศไทยตั้งแต่ปลายพุทธศตวรรษที่ 24 นั้น ใช้วิธีการล่ามโซ่ กักขังในห้องลูกกรง และรักษาด้วยน้ำมันดี ซึ่งเป็นวิธีการที่ทารุณและไม่ก่อให้เกิดผลดีแก่คนไข้แต่อย่างใด นายแพทย์ฝน ได้เปลี่ยนมาใช้เทคนิคสมัยใหม่ในการบำบัดรักษาโดยประยุกต์ให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตแบบไทย เช่น ให้คนไข้ใช้เวลาว่างทำการเพาะปลูก ประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ในบ้าน รวมทั้งทำงานฝีมือต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ นายแพทย์ฝนยังได้ปรับปรุงบรรยากาศสภาพแวดล้อมในโรงพยาบาลให้น่าอยู่ และย้ำความสำคัญในเรื่องการป้องกันและการให้การศึกษาด้านสุขภาพจิตแก่ประชาชนด้วย เป็นผลให้ประเทศไทยมีโรงพยาบาลสำหรับการรักษาผู้ป่วยทางจิตโดยเฉพาะขึ้น

ผลงานด้านการเขียน

นายแพทย์ฝน แสงสิงแก้ว ได้ค้นคว้าเรียบเรียงงานเขียนทางวิชาการ งานวิจัยและตำราการแพทย์สาขาสุขภาพจิต จิตเวช ร่วมกับบุคคลและสถาบันต่าง ๆ เช่น

1. จิตเวชชุมชน เขียนร่วมกับผู้เชี่ยวชาญองค์การอนามัยโลก สวิสเซอร์แลนด์ องค์การอนามัยโลกพิมพ์เผยแพร่ พ.ศ. 2495
2. งานศึกษาวิจัยจำนวนผู้ป่วยจิตเวชทุกภาคในประเทศไทยร่วมกับขจรและอรุณ พ.ศ. 2500
3. จิตเวชสังคม เขียนร่วมกับผู้เชี่ยวชาญองค์การอนามัยโลกที่สวิสเซอร์แลนด์ องค์การอนามัยโลกพิมพ์เผยแพร่ พ.ศ. 2503

4. วิจัยเรื่องอันธพาล สภาวิจัยแห่งชาติจัดพิมพ์เผยแพร่ พ.ศ. 2503
5. วิจัยเรื่องพระพุทธศาสนาและการเลี้ยงเด็กไทย คณะกรรมการสุขภาพจิตแห่งเอเชียและแปซิฟิก จัดพิมพ์เผยแพร่ พ.ศ. 2509
6. หลักสูตรการศึกษาแพทย์สาขาวิชาอนามัยครอบครัว เขียนร่วมกับผู้เชี่ยวชาญของมูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์ มูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์จัดพิมพ์เผยแพร่ พ.ศ. 2509
7. การศึกษาวิจัย เรื่องการขาดแคลนพยาบาลของสภาการศึกษาแห่งชาติ สภาการศึกษาแห่งชาติจัดพิมพ์ พ.ศ. 2512
8. การศึกษาเรื่องทัศนคติของชุมชนต่อคนไข้จิตเวช เขียนร่วมกับฮอลโลเวย์ จัดพิมพ์ในงาน SEATO—LAB พ.ศ. 2512
9. ประวัติจิตเวชศาสตร์ในประเทศไทย พิมพ์ใน World History of Psychiatry พ.ศ. 2513
10. ศึกษาวิจัยจำนวนผู้ป่วยจิตเวชของชาวเขาเผ่าลัวะ อ.แม่สะเรียง ร่วมกับไฟร์สโตน ตีพิมพ์ในวารสารสมาคมจิตแพทย์ พ.ศ. 2522
11. ศึกษาวิจัยเด็กไทยติดยา ร่วมกับชไนเดอร์ จัดพิมพ์เผยแพร่โดยกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2516
12. ศึกษาวิจัยเรื่องเด็กปฐมวัย ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จัดพิมพ์โดยคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2519
13. ตำราจิตเวชศาสตร์ภาคภาษาไทย ร่วมกับสมาคมจิตแพทย์ พ.ศ. 2519

นอกจากนั้นยังเขียนบทความวิชาการเกี่ยวกับจิตเวชศาสตร์ สุขภาพจิต จิตวิทยา และสังคมวิทยาประมาณ 60 เรื่อง ตีพิมพ์ในหนังสือ Social

Psychiatry International Trends in Mental Health วารสารสมาคมจิตแพทย์
วารสารสมาคมจิตวิทยา วารสารสมาคมสุขภาพจิต ศิริราช ฯลฯ จึงเป็น
สิ่งที่ยืนยันได้ว่านายแพทย์ฝน แสงสิงแก้ว เป็นจิตแพทย์ที่มีผลงานทาง
วิชาการมากคนหนึ่ง

นายแพทย์ฝน แสงสิงแก้ว (ที่ 2 จากขวา) ถ่ายกับนางแมกไซไซ
และผู้ได้รับรางวัลแมกไซไซ ในปีพ.ศ. 2509

(จากขวา) คิม ยง กิ (เกาหลี) สาขาบริการสาธารณะ

กมลหาวิ ชัตโตปิตเย (อินเดีย) สาขาผู้นำชุมชน

(ลำดับที่ 1 และ 2 จากซ้าย) เป็นผู้แทนจากคณะกรรมการเพื่อความร่วมมือการสำรวจ
ลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่างและองค์ภาพ สาขาความเข้าใจระหว่างประเทศ

นับได้ว่านายแพทย์ฝน แสงสิงแก้ว เป็นบุคคลที่เสียสละเพื่อ
ประเทศชาติและเพื่อโลก นำเกียรติมาสู่ชาติ สมควรที่ประชาชนชาวไทย
จะชื่นชมสรรเสริญ และควรที่เยาวชนไทยจะยึดถือเป็นแบบอย่างใน
การดำรงชีวิต

บรรณานุกรม

คำประกาศเกียรติคุณและคำกล่าวตอบ นายแพทย์ฝน แสงสิงแก้ว.

มะนิลา : มุลนิธิแมกไซไซ, 2519.

อัตชีวประวัตินายแพทย์ฝน แสงสิงแก้ว เขียนเมื่อวันที่ 4 มกราคม 2521.

(อัดสำเนา)

หม่อมเจ้าสิทธิพร กฤดากร
ได้รับรางวัลแมกไซไซ สาขาบริการสาธารณะ พ.ศ. 2510

หม่อมเจ้าสิทธิพร กฤดากร

“พระบิดาของการเกษตรแผนใหม่ ทรงใช้เวลาเกือบครึ่งศตวรรษบุกเบิกทดลองและศึกษาความก้าวหน้าในด้านเกษตรกรรมแผนใหม่ของไทย”

หม่อมเจ้าสิทธิพร กฤดากร ได้รับรางวัลแมกไซไซเมื่อ ปีพ.ศ. 2510 สาขาบริการสาธารณะ มูลนิธิแมกไซไซได้สดุดีเกียรติคุณพระองค์ว่า ทรงเป็น “พระบิดาของการเกษตรแผนใหม่ ทรงใช้เวลาเกือบครึ่งศตวรรษบุกเบิกทดลองและศึกษาความก้าวหน้าในด้านเกษตรกรรมแผนใหม่ของไทย”

หม่อมเจ้าสิทธิพร กฤดากร ประสูติเมื่อวันที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2426 เป็นโอรสองค์ที่ 4 ในพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนเรศวรฤทธิ์ กับหม่อมสุภาพ สิ้นพระชนม์ เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2514

เมื่อทรงพระเยาว์ได้ไปศึกษา ณ ประเทศอังกฤษโดยทุนของพระบิดาที่โรงเรียน Dame Wallen Hill, Eastbourn และ Harrow ทรงศึกษาวิศวกรรมเครื่องกลที่ City and Guild Technical College มหาวิทยาลัยลอนดอน

เสด็จกลับเมืองไทยเมื่อพระชนมายุ 18 พรรษา เพื่อช่วยดำเนินกิจการของครอบครัว ต่อมาทรงรับราชการเป็นครั้งแรกในกระทรวงการต่างประเทศในตำแหน่งเลขานุการรัฐมนตรี และในช่วงเวลาที่ว่างจากงานหน้าที่ได้ทรงประดิษฐ์ตัวเลขแบบไทยขึ้น ทรงได้รับรางวัล 10,000 บาทจากกระทรวงยุติธรรม ตัวเลขของพระองค์ได้เคยนำมาใช้ประโยชน์ในการจดบันทึกค่าให้การของศาล

ทรงทำงานด้วยความวิริยะอุตสาหะและมีประสิทธิภาพ ดังปรากฏว่าทรงได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมศึกษาภัณฑ์ และอธิบดีกรมฝิ่น ในกระทรวงการคลังตามลำดับ ได้ทรงปฏิบัติราชการเป็นคุณประโยชน์ต่อราชการของกรมทั้งสองนี้เป็นอันมาก เช่นทรงจัดการขายฝิ่นแบบผูกขาด ทำให้รัฐมีเงินภาษีเพิ่มขึ้นถึง 20 เปอร์เซ็นต์และทรงใช้วิชาความรู้ด้านวิศวกรรมศาสตร์บูรณะซ่อมแซมเครื่องมือของโรงศึกษาภัณฑ์ให้มีคุณภาพ ทรงส่งเสริมให้ข้าราชการสนใจในกิจกรรมที่ทรงริเริ่มต่าง ๆ เช่นทรงจัดตั้งกองลูกเสือสำหรับเยาวชน ส่งเสริมการเล่นเทนนิสและฟุตบอล ทรงเป็นผู้มีส่วนร่วมในการก่อตั้งสมาคมฟุตบอลแห่งชาติและทรงเป็นหัวหน้าทีม

หม่อมเจ้าสิทธิพร ทรงเชกสมรสกับเจ้าศรีพรหมา ณ น่าน ซึ่งเป็นธิดาของพระเจ้าสุริยพงษ์ผริตเดช เจ้าผู้ครองนครน่านองค์สุดท้ายเมื่อพ.ศ. 2461 ทรงมีโอรสและธิดา คือ หม่อมราชวงศ์อนุพรและหม่อมราชวงศ์หญิงเพ็ญศรี

หม่อมเจ้าสิทธิพร มิได้ทรงเป็นนักวิชาการเกษตรโดยตรง แต่ด้วยความสนพระทัยและทรงมีความรู้สึกรู้ว่า ความมั่งคั่งของประเทศนอกจากจะอาศัยข้าวแล้ว ยังต้องอาศัยพืชผลอื่น ๆ อีก ประกอบกับมีพระประสงค์จะทรงใช้ชีวิตในชนบทจึงได้ทรงลาออกจากตำแหน่งอธิบดีกรมฝิ่นในปีพ.ศ. 2463 ไปตั้งภูมิลำเนาและทำไร่อยู่ที่ตำบลบางเบิด อำเภอบางสะพาน ประจวบคีรีขันธ์ ทรงตั้งชื่อไร่ว่า “ไร่บางเบิด” เป็นไร่แห่งแรกที่ริเริ่มทำโดยบุกเบิกที่ดินเพื่อทำการเพาะปลูกพืชชนิดต่าง ๆ ทรงนำพันธุ์พืชมาจากต่างประเทศหลายชนิดเพื่อทดลองว่า ถ้าปลูกในประเทศ

จะได้ผลหรือไม่ ทั้งทรงสั่งซื้อเครื่องทุ่นแรงต่าง ๆ มาใช้ในการเพาะปลูก นับเป็นแห่งแรกในประเทศไทยที่ปลูกพืชตอนต่าง ๆ โดยการปลูกหมุนเวียนในที่ดินแห่งเดียว ต่างกับการปลูกพืชตอนในสมัยนั้น ซึ่งส่วนมากปลูกในไร่เลื่อนลอย และได้ทำการอนุรักษ์ที่ดินมิให้ถูกชะล้างไป เป็นการเริ่มงานอนุรักษ์ที่ดินที่แท้จริง ทรงสั่งพันธุ์ปศุสัตว์ต่าง ๆ โดยเฉพาะไก่กับสุกรมาเลี้ยงเพื่อจำหน่าย โดยใช้ข้าวโพดที่ปลูกเองเป็นอาหาร หรือนัยหนึ่งเป็นไร่นาผสมที่แท้จริง ทรงนำพันธุ์แตงโมจากสหรัฐอเมริกา มาปลูกจำหน่ายจนมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันในนามของ “แตงโมบางเปิด” ทรงทดลองผลิตยาสูบพันธุ์เวอร์จิเนียที่บ่มด้วยความร้อน ไม่มีไร่แห่งใดที่จัดบันทึกและทำบัญชีมาก่อนนอกจากไร่ของพระองค์ มีการใช้รถแทรกเตอร์เป็นเครื่องทุ่นแรงเครื่องแรกในประเทศไทย รวมทั้งเครื่องทุ่นแรงอื่น ๆ ด้วย

สิ่งที่ทรงศึกษาค้นคว้าวิจัยด้วยพระองค์เองจากไร่บางเปิดนั้น ทรงนำมาเผยแพร่ให้เกษตรกรอื่นได้ทราบในหนังสือพิมพ์กสิกร ซึ่งเป็นวารสารการเกษตรที่ทรงเป็นบรรณาธิการตั้งแต่เริ่มต้น คือ พ.ศ. 2470-2475 จุดมุ่งหมายของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้ เพื่อให้ความรู้ทางการเกษตรที่ทันสมัยแก่กสิกร ทรงลงบทความเกี่ยวกับหลักวิชาและการเกษตรภาคปฏิบัติ หนังสือพิมพ์ฉบับนี้มีบทบาทสำคัญในการชักชวนให้ข้าราชการซึ่งทำงานเกี่ยวข้องกับเกษตรกรเห็นคุณค่าของการทำไร่นาสมัยใหม่ โดยการปลูกพืชอื่นแทนข้าวด้วย

การที่ทรงริเริ่มปลูกพืชตอนต่าง ๆ นั้น ในเบื้องต้นยังไม่ปรากฏผลเด่นชัด เพราะเป็นระยะเริ่มแรกและเป็นของใหม่ จึงไม่มีผู้คนทำตาม แต่มาปรากฏผลในระยะเวลา 10 ปีเศษ ภายหลัง คือในปีพ.ศ. 2474-

2475 เมื่อเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทำให้ราคาข้าวลดลงมาก ดังนั้น เพื่อให้ประชาชนสนใจปลูกพืชอื่นนอกจากข้าวคือพืชดอนต่าง ๆ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้หม่อมเจ้าสิทธิพร กลับเข้ารับราชการในตำแหน่งอธิบดีกรมตรวจกสิกรรม (กรมกสิกรรมในปัจจุบัน) เพื่อปรับปรุงให้กรมนี้ดำเนินงานตามนโยบายใหม่ คือส่งเสริมการปลูกพืชดอน ซึ่งขณะนั้นพระองค์ทรงเป็นผู้เดียวที่ทรงมีประสบการณ์มา 10 ปีเศษ ทั้งทรงมีความเชี่ยวชาญในการบริหาร โดยเคยทรงเป็นอธิบดีมาแล้วหลายกรมด้วยผลที่ได้จากงานของไร่บางเปิดที่เป็นประโยชน์ต่อการกสิกรรมของประเทศที่เด่นชัดมี 3 ประการ คือ ทรงริเริ่มเลี้ยง และขยายการเลี้ยงไก่พันธุ์เล็กฮอร์นสายพันธุ์ไข่ดก จนกลายเป็นอุตสาหกรรมใหญ่โตขึ้นภายในประเทศ ทรงริเริ่มปลูกยาสูบพันธุ์เวอร์จิเนียที่ปมด้วยความร้อนได้ผลดีอย่างมากที่สถานีทดลองแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ และเป็นอุตสาหกรรมที่ทำให้กสิกรมีรายได้สูงขึ้นอย่างมาก ทรงแนะนำให้ปลูกพันธุ์ข้าวโพดที่ได้จากไร่บางเปิด จนเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายและทรงมีบทบาทที่สำคัญยิ่งในการที่ทำให้ชาวไทยพันธุ์ปิ่นแก้วได้รับรางวัลที่ 1 ของโลกในการประกวดพันธุ์ข้าวที่ประเทศแคนาดา

หม่อมเจ้าสิทธิพร ทรงลาออกจากราชการเมื่อประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชเป็นระบอบประชาธิปไตย เมื่อพ.ศ. 2475 ในปีต่อมาก็คือ พ.ศ. 2476 เกิดกบฏบวรเดชและทรงต้องโทษทางการเมือง ถูกจำขังในเรือนจำบางขวางและเกาะตรุเตา จังหวัดสตูล เป็นเวลาถึง 11 ปี แม้ว่าจะทรงได้รับทุกข์ยากในระหว่างถูกคุมขัง

แต่ก็ทรงกระทำพระองค์ให้เป็นประโยชน์ต่อเพื่อนนักโทษด้วยกัน ทรงนิพนธ์เรื่องราวเกี่ยวกับการทำไร่และบพนาเกี่ยวกับเรื่องเกษตรกรรมลงหนังสือพิมพ์เพื่อให้ความรู้และเพื่อรักษาส่งเสริมผลประโยชน์ของเกษตรกรต่อมาในปีพ.ศ. 2487 ทรงได้รับอิสริยาภรณ์ หลังจากนั้นทรงได้รับเลือกเป็นสมาชิกรัฐสภา

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 หม่อมเจ้าสิทธิพรทรงดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร 2 ครั้งต่อเนื่องกัน เมื่อพ.ศ. 2490 - 2491 ซึ่งเป็นสมัยรัฐบาลชุนนายควง อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นเวลา 7 เดือน ในช่วงระยะเวลานั้น ได้ทรงทำงานชิ้นสำคัญเช่น รมรงค์กำจัดโรคระบาดสัตว์ซึ่งเกิดแพร่หลายในวัว ควาย ประเทศไทยประสบผลสำเร็จเป็นครั้งแรกในการผลิตวัคซีนและเซรุ่มเพื่อป้องกันโรคระบาดสัตว์ ตลอดจนทั้งพัฒนาการเลี้ยงปศุสัตว์ในไร่นาผสมและเมื่อเกิดภาวะขาดแคลนข้าวทั่วโลก ในปีพ.ศ. 2492 องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) ได้จัดตั้งคณะกรรมการข้าวระหว่างประเทศขึ้น (IRC) เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนข้าว ซึ่งเปิดประชุมเป็นครั้งแรกที่กรุงเทพฯ ในปีพ.ศ. 2492 พระองค์ทรงได้รับแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนของประเทศไทย และที่ประชุมได้ถวายพระเกียรติเลือกตั้งพระองค์เป็นประธานคณะกรรมการข้าวระหว่างประเทศ (IRC) ซึ่งได้ทรงดำรงตำแหน่งประธานติดต่อกันถึง 3 ปี

แม้เมื่อทรงลาออกจากราชการแล้ว พระองค์ก็ยังทรงมีน้ำพระทัยเข้มแข็งอยู่ ได้ทรงกลับไปดำเนินการที่ไร่บางเปิดอีกพร้อมกับพระชายา แต่ต่อมาได้ทรงตระหนักว่า ทรงมีพระชนมายุล่วงเข้าปัจฉิมวัย ขราภาพ

เกินที่จะดำเนินการในไร่แห่งนี้ต่อไปให้เป็นผลดีได้ จึงทรงตัดสินพระทัยขายไร่เมื่อพ.ศ. 2502 และทรงซื้อที่ดินใกล้ตำบลหัวหินจำนวนสองหมื่นตารางเมตรเพื่อทำไร่วางทดลองปลูกองุ่น ฝรั่ง มะนาวและผลไม้อื่น ๆ พร้อมทั้งติดตั้งการชลประทาน ทรงใช้ชื่อไร่แห่งนี้ว่า “ไร่องุ่นเขาน้อย” ทั้งยังทรงนิพนธ์บทความลงหนังสือพิมพ์กสิกรรมและหนังสืออื่น ๆ อยู่เสมอ ข้อเขียนของพระองค์นั้นเป็นการต่อสู้เพื่อประโยชน์ของชาวนาชาวไร่บ้าง และวิพากษ์วิจารณ์นโยบายของรัฐบาล เพื่อประโยชน์ของเกษตรกรโดยที่ทรงมีความเชื่อมั่นในประสบการณ์ของพระองค์ ในฐานะที่เคยทรงทำงานคลุกคลีกับการเกษตรมาเป็นเวลานานพอสมควร

พระกรณียกิจของหม่อมเจ้าสิทธิพร ได้เป็นที่ประจักษ์แก่กันทั่วไป ทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ถวายปริญญากสิกรรมและสัตวบาลดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ เป็นเกียรติแด่พระองค์ เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2510 ในการนี้ทรงกล่าวตอบในพิธีด้วยถ้อยคำที่เรียบง่ายว่า “ข้าพเจ้ามิใช่นักเศรษฐศาสตร์ นักวิทยาศาสตร์ แต่ได้ศึกษาเรื่องการเกษตรจากประสบการณ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2463 และมีงานอดิเรกคือการเลี้ยงเป็ดไก่ในบริเวณลานหลังบ้าน”

หม่อมเจ้าสิทธิพร กฤดากร นั้น แม้จะทรงถือกำเนิดในราชตระกูล แต่ก็ทรงดำรงชีวิตด้วยความบากบั่นมานะขวนขวาย มุ่งประโยชน์ของเพื่อนร่วมชาติ ทรงอุทิศสละในกิจการทั้งปวงที่จะช่วยยกระดับการครองชีพวิถีชีวิต วัฒนธรรมความเป็นอยู่ ตลอดจนการศึกษาของกสิกรไทย โดยไม่เคยมีผู้ใดเลยที่จะกล่าวทู่แท้ชีวิตและจิตใจ ให้แก่เกษตรกรซึ่งเป็นกระดูกสันหลังของชาติเท่าเทียมหรือแม้แต่ครึ่งหนึ่งของพระองค์มาก่อน ทั้งสิ่ง

หม่อมเจ้าสิทธิพร กฤดากร (ที่ 3 จากซ้าย) ทรงฉายกับนางแมกไซไซ
และผู้ที่ได้รับรางวัลแมกไซไซ ในปีพ.ศ. 2510

(จากซ้าย) สัตยาจิต เรย์ (อินเดีย) สาขาหนังสือพิมพ์ วรรณกรรม และนิเทศศาสตร์สร้างสรรค์
ชิโรชิ นาสู (ญี่ปุ่น) สาขาความเข้าใจระหว่างประเทศ
แก้ว วิภากัน (ลาว) สาขาข้าราชการ
ตนอับดุลราชัค บิน ฮุสเซน (มาเลเซีย) สาขาผู้นำชุมชน

ซึ่งทรงปฏิบัตินั้น ก็ยากที่คนธรรมดาสามัญทั่วไปจะเสียสละมุนานะ
ปฏิบัติได้ ประเทศไทยได้สูญเสีย “พระบิดาของการเกษตรแผนใหม่”
คือ หม่อมเจ้าสิทธิพร กฤดากร เมื่อพระองค์ถึงชีพิตักษัยเมื่อวันที่ 22
มิถุนายน พ.ศ. 2514

หม่อมเจ้าสิทธิพร กฤดากร ทรงเป็นบุคคลที่เสียสละเพื่อประเทศชาติ และเพื่อชาวโลก ทรงนำเกียรติมาสู่ชาติและประชาชนชาวไทย สมควร ได้รับความยกย่องสรรเสริญชื่นชมและจดจำจารึกเกียรติคุณไว้ ทั้งเป็น บุคคลที่เยาวชนไทยควรยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตต่อไปด้วย

บรรณานุกรม

คำประกาศเกียรติคุณและคำกล่าวตอบ หม่อมเจ้าสิทธิพร กฤดากร.

มะนิลา : มุลนิธิแมกไซไซ, 2510.

ป. วัชรารมณ์. “ท่านสิทธิพร พระบิดาแห่งกลสิกร.” บางกอกรีดเดอร์ส 1,9 (ก.พ. 2515) : 67 - 69.

“ม.จ.สิทธิพร กฤดากร.” ปาจารย์สาร 2,404 (ต.ค. - ธ.ค. 2514) : 68 - 87.

สังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, สมาคม. บทความของและเกี่ยวกับม.จ.สิทธิพร กฤดากร. พระนคร, 2519.

นายประยูร จรรยาวงษ์
ได้รับรางวัลแมกไซไซ สาขาหนังสือพิมพ์ วรรณกรรม
และนิเทศศาสตร์สร้างสรรค์ พ.ศ. 2514

นายประยูร จรรยาวงษ์

“ผู้ที่ใช้ภาพล้อและอารมณ์ขันปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนอย่าง
ไม่ย่อท้อ มาเป็นเวลากว่า 30 ปี”

นายประยูร จรรยาวงษ์ ได้รับรางวัลแมกไซไซ เมื่อพ.ศ. 2514
สาขาหนังสือพิมพ์ วรรณกรรม และนิเทศศาสตร์สร้างสรรค์ มูลนิธิ
แมกไซไซได้สดุดีเกียรติคุณว่าเป็น “ผู้ที่ใช้ภาพล้อและอารมณ์ขันปกป้อง
ผลประโยชน์ของประชาชนอย่างไม่ย่อท้อ มาเป็นเวลากว่า 30 ปี”

“ข้าพเจ้าเขียนการ์ตูน ด้วยทัศนคติ ความเข้าใจ และมิตรภาพ
มิได้ตั้งใจที่จะสร้างความขมขื่นและก่อความเป็นปรี๊ดขึ้ขึ้น เป้าหมาย
สำคัญคือให้การศึกษาและความเข้าใจซึ่งกันและกัน ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย
กับความคิดของการหยิบอาวูฐขึ้นมาประหัดประหารกัน ซึ่งที่ถูกต้องจะ
ลอมขอมกัน ข้าพเจ้าหวังว่าทุกคนในโลกคงอยากหยิบช้อนส้อมมานั่งโต๊ะ
รับประทานอาหารแล้วสนทนากันมากกว่า”

นายประยูร จรรยาวงษ์ เกิดเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ.
2458 ที่ตำบลบางลำภู กรุงเทพฯ บิดาชื่อ นายประสงค์ มารดาชื่อนาง
เรียบ เป็นบุตรคนที่ 4 ในจำนวน 4 คน สมรสเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน
พ.ศ. 2489 กับนางสาวบุญล้อม พฤษศิริ มีบุตร 2 คน คือ ศุขเล็ก
และ สุตริภัก

ได้รับการศึกษาจากโรงเรียนอัสสัมชัญ โรงเรียนบางพลู โรงเรียน
กิงพงษ์วิทยามูล โรงเรียนวัดราชาธิวาส จนจบชั้นเรียนมัธยมปีที่ 6

และมาเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 7 - 8 แผนกวิทยาศาสตร์ที่โรงเรียน
วัดเบญจมบพิตร

นายประยูร สนใจการเขียนการ์ตูนมาตั้งแต่ยังเป็นนักเรียน แต่เมื่อ
ครบคร้วต้องเปลี่ยนฐานะเพราะบิดาถึงแก่กรรม มารดาต้องรับผิดชอบ
ลูก 3 คน ทำให้ต้องลาออกจากโรงเรียนอัสสัมชัญ มาอยู่กับยายและเรียน
โรงเรียนรัฐบาล ซึ่งค่าเล่าเรียนถูกกว่า และสมัยนั้นไครหมั้นเรียน 3 ปี
ได้ยกเว้นค่าเล่าเรียน นายประยูรหมั้นเรียน 10 ปีต่อเนื่องกัน นายประยูร
สมัครเข้าทำงานช่างเขียนกรมรณไฟ แต่เข้าไม่ได้เพราะไม่มีประกาศนียบัตร
ช่างเขียน ทางผู้รับสมัครบอกว่าถ้าไปสมัครเป็นพนักงานรณไฟก่อน
แล้วจึงค่อยโอนเป็นช่างเขียนภายหลัง นายประยูรจึงไปทำงานเป็นพนักงาน
ช่างของที่สถานีรณไฟบางกอกน้อย แม้ว่าจะต้องมาทำงานที่ไม่อยู่ในความ
สนใจและมีความเหนื่อยยากแต่ก็มีได้ย่อท้อ ได้ใช้เวลาว่างวาดภาพประกอบ
หนังสือ และเขียนหัวเรื่องลงหนังสือพิมพ์ “ดาวสยาม” ตั้งแต่พ.ศ. 2477
จนถึงพ.ศ. 2478 จึงได้ลาออกจากกรมรณไฟ เข้าทำงานกับหนังสือพิมพ์
“ประชามิตร” และ “สุภาพบุรุษ” หนังสือพิมพ์ฉบับหลังนี้เองที่ได้
พิมพ์งานเขียนการ์ตูนชิ้นแรก และทำให้ นายประยูร จรรยาวัชร์ ได้
สร้างตัวละคร “คุขเล็ก” ขึ้นเป็นครั้งแรก โดยให้แต่งตัวแบบลิเก มีขน
นกปักบนศีรษะ ซึ่งเป็นตัวเอกในการ์ตูน เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายมาก
มาจนถึงทุกวันนี้

นายประยูร จรรยาวัชร์ สนใจเรื่องการปกครองไม่น้อยไปกว่า
เรื่องการเขียนการ์ตูน เคยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกเทศบาลนครกรุงเทพ
ประเภท 1 เขตดุสิต ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 พ.ศ. 2483 ต้องงด

เขียนการ์ตูนชั่วคราวระยะหนึ่ง เพราะกระดาษไม่มีพิมพ์หนังสือพิมพ์
ต่อมาหันไปยึดอาชีพการประมงและร่วมเป็นเสรีไทยนอกบัญชี พ.ศ.
2468 ได้รับเลือกเป็นสมาชิกเทศบาลนครกรุงเทพอีกสมัยหนึ่ง และพ.ศ.
2489 หลังสงครามเป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ “อโยธยา”
ซึ่งเป็นหนังสือของกลุ่มเสรีไทยที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อให้เสรีไทยหลังสงคราม
โลกเข้าทำงานหนังสือพิมพ์

นายประยูร จรรยาวัณษ์ ได้ใช้ปากกาพิสูจน์ให้อ่านได้เห็นพลัง
อำนาจในการเขียนภาพ เพื่อเป็นสื่อเล่าเรื่องให้ผู้ที่อ่านออกเขียนได้แต่
เพียงเล็กน้อยเข้าใจด้วย สิ่งที่แสดงถึงความยิ่งใหญ่และความเป็นตัวเองของ
นายประยูร จรรยาวัณษ์ คือ แทนที่เขาจะเสริมรสชาติการ์ตูนที่เสนอ
แต่ความบันเทิงเพียงอย่างเดียว เช่นเดียวกับที่นักเขียนภาพคนอื่น ๆ
กระทำอยู่ ตรงกันข้ามเขากลับใช้การวาดภาพเพื่อให้ความรู้ ซึ่งเป็น
รากฐานสำคัญแก่ชีวิตของคนทั้งหลายนั้น เป็นการปฏิบัติที่มีคุณค่า มีค่า
มากกว่าคำพูด

เรื่องที่นายประยูร จรรยาวัณษ์ นำมาวาดภาพ เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้อง
กับคนไทยทุกคน โดยพยายามที่จะทำให้สภาพการต่าง ๆ ในสังคมได้
สำนึกถึงคนผิดถูก สาระของภาพวาดจึงมีตั้งแต่การเสียดสีผู้ที่แสวงหา
ผลประโยชน์ส่วนตัว ที่สร้างความร่ำรวยโดยอาศัยหน้าที่ราชการไปจน
ถึงการป้องกันฐานะของชาวบ้าน ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก ดังนั้นภาพการ์ตูน
จึงแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ภาพล้อเลียนการ์ตูนสังคม “การเมือง”
กับภาพการ์ตูนเรื่องยาว ซึ่งส่วนมากเป็นเรื่องนิทานไทย หรือวรรณคดีไทย
เช่น อิสรราช สังข์ศิลป์ชัย นิทานตาม่องล่ายเป็นต้น ที่เป็นเรื่องสำหรับ

เด็กโดยเฉพาะมีเรื่อง ปาดงพงไฟร แต่ก็สอดแทรกเหตุการณ์ในสังคม
ขณะนั้นลงไปด้วยทุกเรื่อง

นายประยูร จรรยาวงศ์ ไม่รับความคิดจากผู้อื่นใดที่แนะนำให้เขียน
ทั้งนี้เพื่อดำรงรักษาความเป็นอิสระในทางความคิดที่จะวิพากษ์วิจารณ์
สังคมและการเมือง ตรงกันข้ามเขาจะขายผลงานให้บรรณาธิการการ์ตูน
และภาพล้อด้วยความคิดส่วนตัว ผลงานของนายประยูร จรรยาวงศ์ตีพิมพ์
ในหนังสือพิมพ์รายวันหลายฉบับ เช่น ประชาธิปไตย ไทยรัฐ สยามรัฐ
บางกอกโพสต์ เป็นต้น และหนังสือพิมพ์ดังกล่าวยินดีซื้อเรื่องที่ประชาชน
ขึ้นชออบจากนายประยูร จรรยาวงศ์ มาตีพิมพ์ ซึ่งนายประยูรไม่ยอมสังกัด
หนังสือพิมพ์ฉบับใดโดยเฉพาะ เพราะต้องการเป็นอิสระ

นายประยูร สนใจเรื่องการเกษตรกรรมและการครัว ซึ่งเป็น
อาชีพหลักของคนไทย ตลอดเวลาที่เขียนการ์ตูน นับตั้งแต่พ.ศ. 2491
เป็นต้นมา เมื่อเป็นบรรณาธิการและที่ปรึกษาของนิตยสารสยามสมัย
ได้ใช้เวลาว่างปลูกกล้วยไม้ เลี้ยงสัตว์ทุกชนิด ปลูกทุเรียน ในเนื้อที่ 10
ไร่ เพื่อความเพลิดเพลิน และได้้นำประสบการณ์เหล่านี้มาเขียนไว้ใน
“ขบวนการแก้จน” ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐตลอดมาตั้งแต่ปีพ.ศ.
2512 จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2525)

นายประยูร จรรยาวงศ์ มิได้เป็นนักเขียนการ์ตูนที่มีชื่อเสียงรู้จัก
กันแต่เฉพาะภายในประเทศไทยเท่านั้น ภาพการ์ตูนล้อเลียนการเมือง
และสังคมของเขาชื่อ “การทดลองระเบิดปรมาณูลูกสุดท้าย” ได้รับ
รางวัลชนะเลิศในการประกวดเพื่อชิงรางวัล “การ์ตูนเพื่อสันติภาพ”
ซึ่งจัดขึ้นโดย People to People Committee ที่กรุงนิวยอร์ก เมื่อพ.ศ. 2503

เขียนเป็นภาพโลกแตกออกเป็นเสี่ยง ๆ เพราะการทดลองระเบิดปรมาณู ในครั้งนั้นมีจิตรกรทั่วโลกส่งภาพการ์ตูนเข้าประกวดกว่า 30 ประเทศ และในปีเดียวกันนี้เอง ที่ทำให้เขาได้มีโอกาสเดินทางไปดูงานเขียนการ์ตูน ตามประเทศต่าง ๆ ทั้งในยุโรป อเมริกา ออสเตรเลีย และเอเชีย ทำให้ ได้รู้จักกับนักเขียนการ์ตูนคนสำคัญของโลกหลายคน รวมทั้ง วอลท์ ดิสนีย์ ราชากา์ตูนของโลก และได้ฝึกงานถ่ายทำภาพยนตร์การ์ตูนกับ วอลท์ ดิสนีย์ ที่เมืองเบอร์แบงก์ ฮอลีวูด สหรัฐอเมริกา จนจบหลักสูตร โดยพระบรมราชานุเคราะห์เป็นการส่วนพระองค์ จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฝากฝังให้กับวอลท์ ดิสนีย์

ความสำเร็จในการเขียนการ์ตูนของนายประยูร จรรย์วณิช เกิด จากความเพียรพยายามอย่างแรงกล้า โดยต้องศึกษามาอย่างหนักตลอดชีวิต ในการเขียนการ์ตูนได้ยึดหลักประจำใจว่า “จะต้องระวังศีลธรรมของ ตนเองให้มาก เมื่อตำหนิผู้ใดแล้ว ต้องไม่ทำเช่นนั้น มิฉะนั้นจะกลายเป็น เช่นปีศาจคาบคัมภีร์” นอกจากนี้นายประยูร จรรย์วณิช ยังยึดมั่นต่อ อุดมการณ์ของความเป็นอิสระอย่างเหนียวแน่น เป็นนักคิดอิสระ ยึดถือ ความมีมนุษยธรรมเป็นที่ตั้ง ผลงานของนายประยูร จรรย์วณิช ได้ให้ ทัศนคติและแนวทางชีวิตหลายประการแก่ชาวไทยและชาวโลก เขาได้ กล่าวอย่างกล้าหาญว่า “ปากกาที่มีพรพิเศษนั้นสามารถที่จะรักษาความ ซื่อสัตย์ไว้ได้ด้วยเกียรติยศ ความกล้าหาญและด้วยอารมณ์ของศิลปะ” ดังนั้นจึงได้พยายามหลีกเลี่ยงการติดต่อกับหน่วยงานการเมืองฝ่ายใดฝ่าย หนึ่ง และบุคคลที่ชักชวนให้จิตใจของตนหันเหไปจากการทำความดีเพื่อ ส่วนรวม

นายประยูร จรรยาวงษ์ ไปปลูกบัววิกตอเรีย
ให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามคำขอร้อง
ของทางมหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๒๒
พฤษภาคม ๒๕๑๖

ผลงานการเขียนการ์ตูนและบทความบางส่วนของนายประยูร จรรยาวัชรมีดังนี้

1. ภาพล้อการเมืองและสังคม เริ่มเขียนตั้งแต่ปีพ.ศ. 2477 - 2520 จำนวน 9,203 ภาพ ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ประชาธิปไตย พิมพ์ไทย สยามนิกร สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ และสยามรัฐรายสัปดาห์
2. ภาพการ์ตูนเรื่องยาว 34 เรื่อง ส่วนมากได้เค้าโครงเรื่องมาจากนิทานพื้นบ้านของไทย
3. เรื่องเบ็ดเตล็ด เริ่มเขียนตั้งแต่ปีพ.ศ. 2490 เป็นต้นมา เช่น บทบรรณาธิการ ในคอลัมน์ “สยามสมัยบันทึก” สารคดีท่องเที่ยวต่างแดน ในคอลัมน์ “นิราศใต้ถุนโลก” บทวิจารณ์การเมืองและสังคมในคอลัมน์ “รอบสัปดาห์” คอลัมน์สารพันปัญหาตามประสาคุณเล็ก “ขบวนการแค้น” คอลัมน์ไกลหมอ คอลัมน์หน้าหลัง ซึ่งสรุปข่าวในรอบสัปดาห์ เป็นต้น
4. หนังสือที่จัดพิมพ์เป็นรูปเล่ม คือ ขบวนการแค้น
5. บทความในหนังสือต่าง ๆ และภาพประกอบ เช่น เทคนิคในการเผยแพร่ภาพที่เด็กดูได้ผู้ใหญ่ดูดี ไม่รู้จะหนีความน่าไปอยู่ไหน ฯลฯ

ในปัจจุบัน (พ.ศ. 2525) นายประยูร จรรยาวัชร ยังคงอุทิศตนเพื่อทำประโยชน์ให้สังคม อาทิเช่น เป็นผู้บรรยายพิเศษในสถาบันการศึกษาหลายแห่ง ร่วมประชุม อภิปราย บรรยาย และปาฐกถาเกี่ยวกับงานด้านการเกษตรกรรม สังคม และการดำเนินชีวิต เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการตัดสินการประกวดภาพระดับเยาวชนและผู้ใหญ่ทั้งในกรุงเทพฯ ฯ

นายประยูร จรรย์วงษ์ (ที่ 1 จากขวา) ถ่ายกับนางแมกไซไซ
และผู้ที่ได้รับรางวัลแมกไซไซ ในปีพ.ศ. 2514

(จากซ้าย) เพโตร. ที โอราตา (ฟิลิปปินส์) สาขานริการสาธารณะ
มอนคอมปู ชัมบาสัวะ สวามินาทาน (อินเดีย) สาขาผู้นำชุมชน
ชาวโร โอกิตะ (ญี่ปุ่น) สาขาควณเข้าใจระหว่งประเทศ

และต่างจังหวัด กรรมการศูนย์ดวงตา สภาภาษาดไทยและกรรมการ
มูลนริศิริราช ทั้งนี้เขาได้แสดงความจำนงที่จะอุทิศดวงตาและร่างกาย
แก่มูลนริการกุศลทั้ง 2 แห่งนี้แล้ว

แม้ในยามว่าง นายประยูร ก็ยังได้ใช้เวลาศึกษาเรื่องพืช หนอน
แมลง ซึ่งเป็นงานอดิเรกที่เขาทำล่งสนใจ เมื่อศึกษาค้นคว้าเรื่องใด
สำเร็จเขาจะนำมาเผยแพร่ไว้ในหนังสือบ้าง หรือไปบรรยายบ้าง เช่น
การเลี้ยงจิ้งหรีด หนอนขาว มีลเวอร์ม แมลงที่ใช้เป็นอาหารของไทย

และการเลี้ยงไส้เดือน เป็นต้น เขาจึงเป็นทั้งนักเขียนการ์ตูน และเกษตรกรสมัครเล่น ซึ่งมีความตั้งใจจริงที่จะเผยแพร่ความรู้ที่ตนได้ศึกษามาเพื่อช่วยยกฐานะการครองชีพของประชาชนให้สูงขึ้นด้วยคนหนึ่ง

นับได้ว่า นายประยูร จรรย์ยาวงษ์ เป็นบุคคลตัวอย่างที่มีความเสียสละเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ และประชาชนชาวไทย ตลอดจนชาวโลก เป็นผู้นำเกียรติคุณและความภาคภูมิใจมาสู่ชาวไทย สมควรได้รับความชื่นชมสรรเสริญ และสมควรที่เยาวชนไทยจะถือเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตต่อไป

บรรณานุกรม

คำประกาศเกียรติคุณและคำกล่าวตอบ นายประยูร จรรย์ยาวงษ์. มะนิลา : มุลนิธิแมกไซไซ, 2513.

ณรงค์ รุ่งวัฒนา. "ประยูร จรรย์ยาวงษ์ ยอดนักเขียนการ์ตูนของเมืองไทย." เสรีภาพ 20, 5 (2514) : 37 - 41.

ลลิตา ปิยรัตน์. "บัญชีชีวิต." สกุลไทย 17, 879 (1 ก.ย. 2514) : 76.

สุวิมล ชนะผลเลิศ. ชำประวัติและผลงานของประยูร จรรย์ยาวงษ์.

วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. 312 หน้า (ฉบับพิมพ์อัดสำเนา).

"The Cartoonist" The Asia Magazine 12 (Dec. 1971) : 37 - 38.

นายแพทย์กระแต ชนะวงศ์
ได้รับรางวัลแมกไซไซ สาขาผู้นำชุมชน พ.ศ. 2516

นายแพทย์กระแส ชนะวงศ์

“แพทย์ที่อุทิศตนเพื่อรับใช้ส่วนรวมอย่างไม่มีย่อท้อ สามารถฟันฝ่าอุปสรรคในการนำบริการด้านสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพมาสู่ชนบทที่ถูกทอดทิ้งและยากจน”

นายแพทย์กระแส ชนะวงศ์ ได้รับรางวัลแมกไซไซเมื่อปีพ.ศ. 2516 สาขาผู้นำชุมชน มูลนิธิแมกไซไซสดุดีเกียรติคุณว่าเป็น “แพทย์ที่อุทิศตนเพื่อรับใช้ส่วนรวมอย่างไม่มีย่อท้อ สามารถฟันฝ่าอุปสรรคในการนำบริการด้านสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพมาสู่ชนบทที่ถูกทอดทิ้งและยากจน”

นายแพทย์กระแส ชนะวงศ์ เกิดเมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2477 ที่อำเภอเมืองพล จังหวัดขอนแก่น เป็นบุตรนายอู และนางสร้อย มีพี่น้อง 8 คน เป็นคนที่ 6 สมรสกับแพทย์หญิงเพ็ญแข เกษมสุวรรณ มีบุตร 2 คน

ได้รับการศึกษาจากโรงเรียนประชาบาลเมืองพล โรงเรียนอินทบารุงที่จังหวัดขอนแก่น โรงเรียนอานวยศิลป์ และโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษากรุงเทพฯ ได้รับปริญญาแพทยศาสตรบัณฑิต เมื่อพ.ศ. 2503 และประกาศนียบัตรด้านบริหารงานสาธารณสุขเมืองร้อนจากมหาวิทยาลัยลอนดอน ประเทศอังกฤษ เมื่อพ.ศ. 2512

นายแพทย์กระแส ได้เล่าไว้ในงานเขียนชีวประวัติของตนเองว่า เกิดในครอบครัวที่ยากจน จึงต้องออกจากโรงเรียนเมื่ออายุ 13 ปี มาฝึกงานอยู่ในร้านเย็บหนังที่บ้านเกิด โดยไม่ได้รับค่าจ้าง แต่ด้วยความ

มานะพยายามจึงได้เปลี่ยนมาหาเลี้ยงชีพด้วยการขายน้ำดื่มตามสถานีรถไฟ ในระหว่างทำงานได้มีโอกาสเรียนหนังสือด้วยจนจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และได้เข้ามาศึกษาต่อในกรุงเทพฯ จนได้รับปริญญาแพทยศาสตรบัณฑิต ด้วยความช่วยเหลือของพี่น้องและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดขอนแก่น

หลังจากที่จบการศึกษา นายแพทย์กระแสดัดจิตใจเสียสละความสุขส่วนตัว โดยแทนที่จะเลือกเป็นแพทย์ในกรุงเทพฯ กลับเลือกเป็นแพทย์ในท้องถิ่นกันดารอันเป็นบ้านเกิดเมืองนอนของตนที่เมืองพล จังหวัดขอนแก่น เมื่อพ.ศ. 2504 นายแพทย์กระแสได้อุทิศร่างกายและจิตใจทำงานอย่างจริงจัง โดยปรับปรุงอาคารสุขศาลาเก่า ๆ ที่ทรุดโทรมให้ดีขึ้น จัดหาเครื่องมือทางการแพทย์ ให้บริการที่ติดต่อคนไข้ เอาใจใส่รับฟังความเดือดร้อนของประชาชนในเรื่องสุขภาพอนามัย สร้างสถานบริการแพทย์ที่มีแพทย์ประจำตลอดเวลา คือตัวนายแพทย์กระแสเอง ด้วยวิธีประกาศชักชวนประชาชนให้บริจาคเงินคนละ 1 บาท ภายในเวลาไม่กี่ปีงานนี้ก็สำเร็จลงด้วยดี อำเภอเมืองพล จังหวัดขอนแก่น มีสถานื่อนามัยชั้น 1 ซึ่งเกิดจากน้ำใจของชาวบ้าน มีโรงพยาบาลขนาดเล็กแต่ทันสมัย มีเครื่องอำนวยความสะดวกสบาย มีแพทย์พยาบาลอาสาสมัครช่วยงาน มีโครงการวางแผนครอบครัว สิ่งเหล่านี้เกิดจากความพยายามของนายแพทย์กระแส ที่ได้อุทิศร่างกายและจิตใจทำงานอย่างจริงจัง ในการบุกเบิกการแพทย์และอนามัยในชนบทด้วยความวิริยะอันแรงกล้าจนประสบความสำเร็จ

ในระยะเวลา 12 ปี แห่งการต่อสู้เพื่อการพัฒนาสุขภาพ การป้องกัน

โรค และการรักษาพยาบาลให้ดีขึ้น นายแพทย์กระแสสามารถแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนที่อยู่ห่างไกลได้เป็นอย่างดี สามารถให้การศึกษากับประชาชนให้ตระหนักว่าพวกตนก็สามารถช่วยตัวเองได้ด้วยทุนทรัพย์เพียงเล็กน้อย จากการปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างอันน่าสรรเสริญ เช่นนี้ นายแพทย์กระแสจึงสามารถสร้างความรักและความภาคภูมิใจให้เกิดขึ้นในจิตใจของประชาชนในท้องถิ่น

ปีพ.ศ. 2514 นายแพทย์กระแส ชนะวงศ์ ได้โอนไปรับราชการในกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข และได้รับแต่งตั้งเป็นผู้อำนวยการศูนย์อนามัยแม่และเด็ก ชนบทที่ 41 อำเภอเมืองพล จังหวัดขอนแก่น ในปีเดียวกันนี้เองแพทย์สมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้มอบเกียรติบัตรและโล่เกียรตินิยมให้ในฐานะ “แพทย์ต่างจังหวัดผู้มีผลงานดีเด่น ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อตรง และด้วยความรับผิดชอบโดยสม่ำเสมอ ทั้งเป็นผู้ที่ใช้ความรู้ความสามารถบุกเบิกปรับปรุงและขยายกิจการแพทย์ของเทศบาลตำบล ด้วยความวิริยะอดทน เสียสละ และด้วยปณิธานอันแน่วแน่ ที่จะให้ประชาชนในชนบทที่ด้อยพัฒนาได้มีบริการแพทย์ที่สมควร ได้รับความนิยมนครีฑาจากประชาชนด้วยการบำเพ็ญความดีตลอดมา กับได้ชักชวนให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความร่วมมือกันสร้างเสริมและทำนุบำรุงสถานบริการแพทย์อันถือเป็นสมบัติของชุมชน จนบรรลุผลสำเร็จในการพัฒนา”

การใช้ชีวิตแพทย์ในบ้านเกิดเมืองนอนที่จังหวัดขอนแก่น เป็นเวลากว่า 10 ปี ทำให้นายแพทย์กระแสเกิดความคิดที่จะสร้างความเสมอภาคทางสังคม เศรษฐกิจ และความเจริญให้เกิดขึ้นในท้องถิ่น

นั้น นับเป็นโอกาสอันดี หลังจากเหตุการณ์สับสนทางการเมืองเมื่อ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 นายแพทย์กระแส ชนะวงศ์ ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในปีต่อมาได้ก่อตั้งพรรคการเมืองขึ้นใช้ชื่อว่า “พรรคพลังใหม่” และได้รับการแต่งตั้งเป็นหัวหน้าพรรค นโยบายของพรรคนอกจากจะต้องการให้บรรลุผลตามความคิดดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ยังเกื้อหนุนพระมหากษัตริย์ และส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย ได้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคพลังใหม่ตลอดมาจนถึงปีพ.ศ. 2523 จึงได้ลาออก ในปีพ.ศ. 2518 - 2519 นายแพทย์กระแส ชนะวงศ์ ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่น และดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาในคณะรัฐบาลของอดีตนายกรัฐมนตรี พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เมื่อพ.ศ. 2521 ตำแหน่งทางการเมืองที่ได้รับสูงสุดในคณะรัฐบาลชุดนั้น ในปีพ.ศ. 2523 คือ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ในด้านประสบการณ์ต่างประเทศ นายแพทย์กระแส ชนะวงศ์ เคยเดินทางไปดูงานสาธารณสุข ร่วมประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาเยาวชน การพัฒนาชุมชน ศึกษาและดูงานศัลยกรรมอุบัติเหตุ ฝึกอบรมโครงการพิเศษเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว และการประชุมสัมมนานานาชาติ ณ ประเทศในแถบยุโรป สหรัฐอเมริกา และเอเชียหลายครั้ง นับตั้งแต่ปีพ.ศ. 2504 เป็นต้นมา

นายแพทย์กระแส ชนะวงศ์ (ยืน) ถ่ายกับผู้ที่ได้รับรางวัลแมกไซไซ ในปี พ.ศ. 2516
 (จากซ้าย) เบนจามิน ซี กาสตัน (ฟิลิปปินส์) สาขาบริการสาธารณะ
 แอนโตนิโอ วาย ฟอรัซ (ฟิลิปปินส์) สาขาบริการสาธารณะ
 มิชิโกะ อิชิโมะ (ญี่ปุ่น) สาขาหนังสือพิมพ์ วรรณกรรม และนิเทศศาสตร์สร้างสรรค์
 ดร.ริชาร์ด ฟิทแมน (อเมริกา) ผู้แทนสถาบันภาษาศาสตร์ซัมเมอร์แห่งฟิลิปปินส์
 สาขาความเข้าใจระหว่างประเทศ
 ดร.เอนเซ บาลาจันทรา ซี เซขาร์ (มาเลเซีย) สาขาข้าราชการ

นับได้ว่านายแพทย์กระแส ชนะวงศ์ เป็น “คุณหมอแมกไซไซ”
 คนที่ 2 ของประเทศไทย ที่ได้สร้างคุณงามความดีโดยใช้เกียรติคุณ
 ของวิชาชีพแพทย์ด้วยความอุทิศสละเพียรและเสียสละเพื่อประโยชน์

สุขของสังคม ประเทศชาติ และโลก นำเกียรติมาสู่ชาติ และประชาชนชาวไทย ควรได้รับความชื่นชมและสรรเสริญและควรที่เยาวชนไทยจะถือเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิต

บรรณานุกรม

คำประกาศเกียรติคุณ นายแพทย์กระแส ชนะวงศ์. มะนิลา : มุลนิธิแมกไซไซ, 2516.

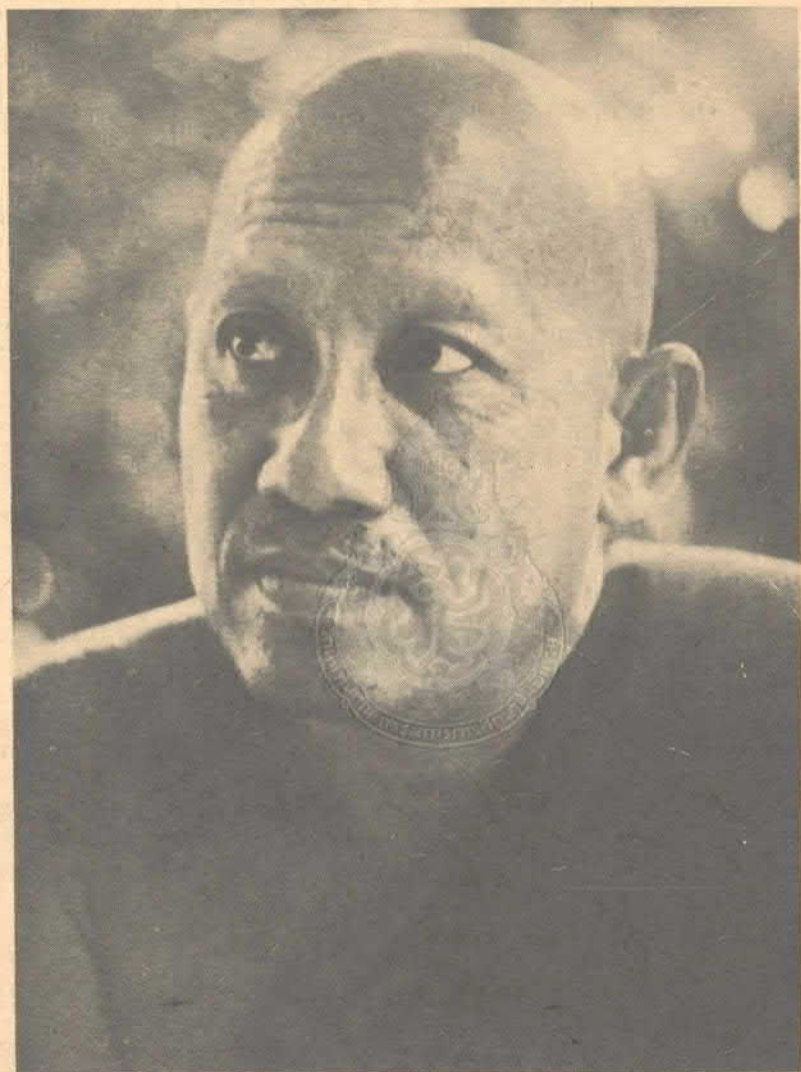
ประดิษฐ์ ตันสุรัตน์. “นายแพทย์กระแส ชนะวงศ์ ผู้ได้รับรางวัลแมกไซไซ.”

สารศิริราช 25, 9 (ก.ย. 2516): 1635 - 1639.

“แพทย์ไทยคนแรกผู้ได้รับรางวัลโนเบลไพรซ์แห่งเอเชีย.” สารประชาชน 10, 480 (9 ก.ย. 2516): 8 - 10.

สุมิตร เหมสกล. หมอแมกไซไซ นายแพทย์กระแส ชนะวงศ์ คนไทยคนที่ 6 ซึ่งได้รับรางวัลแมกไซไซในฐานะผู้นำชุมชน. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2518.

“Dr. Krasae Chanawongse.” *Who's Who in Thailand* 3, 11 (Nov. 1975): 22-23.

พระจำรูญ ปานจันทร์

ได้รับรางวัลแมกไซไซ สาขาบริการสาธารณะ พ.ศ. 2518

พระจำรูญ ปานจันทร์

“ผู้รักษาผู้ตึดยาเสพติด โดยไม่ถือลัทธิ ศาสนา
และใช้วิธีบำบัดรักษาด้วยยาสมุนไพรอย่างได้ผล”

พระจำรูญ ปานจันทร์ ได้รับรางวัลแมกไซไซ เมื่อปีพ.ศ. 2518 สาขาบริการสาธารณะ ได้รับการสดุดีจากมูลนิธิแมกไซไซว่าเป็น “ผู้รักษาผู้ตึดยาเสพติด โดยไม่ถือลัทธิศาสนา และใช้วิธีบำบัดรักษาด้วยยาสมุนไพรอย่างได้ผล”

พระจำรูญ ปานจันทร์ ฉายา “โสโรจ กสฺสป” เจ้าอาวาส สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก ตำบลขุนโขลน อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี เกิดที่อำเภอท่าวัง จังหวัดลพบุรี

ได้รับการศึกษาจากโรงเรียนแถววังบูรพา และโรงเรียนในเขตธนบุรี

เคยรับราชการที่กรมโยธาเทศบาล แล้วย้ายไปเป็นตำรวจที่กองปราบปราม กรมตำรวจ เป็นเวลา 8 ปี หลังจากลาออกจากราชการ ได้บวชเป็นภิกษุที่วัดคลองเม้าธรรมโกศล อำเภอท่าวัง จังหวัดลพบุรี ระหว่างจำพรรษาที่วัดนี้ ได้เดินธุดงค์ผ่านถ้ำกระบอกอยู่ 2 ปี เชื่อว่าเป็นที่เหมาะแก่การจำศีลภาวนา จึงได้เริ่มมาเจริญภาวนาอยู่ที่ถ้ำกระบอก ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2500 เป็นต้นมา จนชาวบ้านศรัทธาได้ก่อสร้างเป็นสำนักสงฆ์ถวายเป็นเวลา 2 ปีพ.ศ. 2502 ต่อมาเมื่อรัฐบาลสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ออกประกาศห้ามสูบฝิ่นเมื่อพ.ศ. 2501 จึงมีผู้หันไปเสพยาเสพติดชนิดอื่นแทนกันมาก ปรากฏว่า

จำนวนทาสยาเสพติดเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ซึ่งนอกจากผู้มีอายุแล้วยังรวมเยาวชนด้วย ประกอบกับจำนวนสถานที่รักษาผู้ติดยาเสพติดในเวลานั้นมีจำกัด พระเจ้ารุณ ปานจันทร์ จึงได้อุทิศตนเพื่อช่วยบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดซึ่งทวีจำนวนมากขึ้น โดยใช้สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอกซึ่งมีเนื้อที่กว่า 120 ไร่ เป็นสถานที่รักษา

ในการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด พระเจ้ารุณ ปานจันทร์ ได้ร่วมมือกับพระภิกษุในสำนักสงฆ์แห่งนี้ใช้สมุนไพรรักษา รวมไปถึงการบำบัดทางจิต ใช้เวลารักษา 10 วัน ใน 5 วันแรก คนไข้จะได้รับการอาบน้ำอุ่นและดื่มยาสมุนไพรมากไม่เกิน 30 ซี.ซี. ต่อวันหลังจากดื่มยาแล้ว จะดื่มน้ำตามเพื่อให้อาเจียนเอาพิษยาเสพติดออกในวันต่อมา ถ้าคนไข้ทุกข์ทรมานจากอาการถอนยาอย่างเฉียบพลันก็จะให้ยาละลายช่วยการขับถ่าย ต่อจากนั้นอีก 5 วันหลังจะเป็นช่วงเวลาพักฟื้นในการบำบัดทางจิตนั้น คนไข้จะต้องปฏิบัติตามทั้งเดี่ยวและกลุ่มว่าจะไม่แตะต้องยาเสพติดอีก ทั้งในระหว่างที่เข้ารับการรักษาและภายหลังจากรักษาแล้วจะต้องรักษาสัจจะโดยเคร่งครัด ทั้งนี้เพื่อให้จิตใจของคนไข้มั่นคง โดยการยึดถือสัจธรรมเป็นที่ตั้ง

พระเจ้ารุณ ปานจันทร์ จะไม่รักษาผู้ติดยาเสพติดใน 3 กรณี คือ ผู้ที่ถูกบังคับให้เปลี่ยนความตั้งใจมารักษา ผู้ที่กลับเข้ามารักษาในสำนักสงฆ์แห่งนี้อีกครั้งที่ 2 และผู้ที่ไม่สามารถรักษาสัจจะที่ปฏิญาณไว้ พระเจ้ารุณจำเป็นที่จะต้องรักษากฎเกณฑ์ 3 ข้อนี้ไว้อย่างเคร่งครัดเพราะเหตุว่าสถานที่รักษาคนไข้มีจำกัด และต้องการจะช่วยผู้ที่มีความตั้งใจจริงจะเข้ารับการรักษาเท่านั้น

ภายในสถานที่บำบัดผู้ติดยาเสพติด
สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก

ปัจจุบันมีผู้ขอเข้ารับการรักษาในสำนักสงฆ์ถ้ากระบอเป็นจำนวนมาก ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ มีทั้งนักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไป ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เคยติดยาเสพติดประเภทเฮโรอีน มอร์ฟิน ผีน กัญชา หรือยาเสพติดประเภทอื่น

นับได้ว่า พระจำรูญ ปานจันทร์ เป็นบุคคลตัวอย่างที่ควรแก่การสรรเสริญ ท่านได้ช่วยสร้างโลกและชีวิตใหม่ให้แก่ผู้ที่เคยตกเป็นทาสของยาเสพติด และนับเป็นวาระแรกในประวัติศาสตร์ของมูลนิธิแมกไซไซที่ประกอบพิธีมอบรางวัลนอกนक्रमะนิลา กล่าวคือได้ประกอบพิธีมอบรางวัลแก่พระจำรูญ ปานจันทร์ ณ สำนักสงฆ์ถ้ากระบอเมื่อวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2518 ทั้งนี้เพื่อเป็นการเคารพสัจจะของพระจำรูญ ปานจันทร์ ที่จะไม่เดินทางด้วยพาหนะใด ๆ

พระจำรูญ ปานจันทร์ ได้วิงวอนให้มนุษย์สร้างโลกให้เป็นสถานที่ที่พร้อมจะให้ความช่วยเหลือแก่มวลมนุษย์ การที่ท่านได้เสียสละความสุขทางโลก และเข้าสู่สมณเพศเพื่อหาความสุขสงบทางพระศาสนา และได้เสียสละอุทิศตนศึกษาค้นคว้าหาวิธีบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดให้โทษ ต้องต่อสู้อุปสรรคและปัญหานานาประการตั้งแต่ปัญหาทางสังคม ปัญหาทางการเงิน แต่ด้วยจิตใจอันเข้มแข็งมั่นคงที่จะช่วยเสริมสร้างชีวิตอันดีงาม และให้เพื่อนมนุษย์พ้นจากความทุกข์ทรมานและโทษของยาเสพติด พระจำรูญ ปานจันทร์ ก็มีได้ย่อท้อ คงมุนานะเสียสละอุทิศตนเพื่อประโยชน์สุขของเพื่อนมนุษย์ตลอดมา นับว่าเป็นสิ่งที่คุณควรยึดถือเป็นแบบอย่างในฐานะที่เป็นบุคคลที่เสียสละเพื่อประเทศชาติและโลก นำเกียรติมาสู่ประเทศชาติ

บรรณานุกรม

คำประกาศเกียรติคุณ พระจำรูญ ปานจันทร์. มุลนิธิแมกไซไซ, 2518.

“พระสงฆ์ได้รับรางวัลแมกไซไซ.” สยามรัฐ 26, 88461 (1 มี.ค. 2518)

: 1, 16.

“พระสำนักถ้ำกระบอกได้รับรางวัลแมกไซไซ.” ประชาชาติ 2, 379

(13 ส.ค. 2518): 1, 12.

“Phra Chamroon Panchan Thailand's Own Miracle Worker.” **Who's Who in Thailand** 3, 11 (Nov. 1975): 29-32.

นางสาวประทีป อึ้งทรงธรรม

ได้รับรางวัลแมกไซไซ สาขาบริการสาธารณะ พ.ศ. 2521

นางสาวประทีป อึ้งทรงธรรม

“ผู้ที่นำการเรียนรู้ การมีสุขภาพดี และความหวังมาสู่เด็ก
ในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย”

นางสาวประทีป อึ้งทรงธรรม ได้รับรางวัลแมกไซไซ เมื่อปี พ.ศ. 2521 สาขาบริการสาธารณะ มูลนิธิแมกไซไซ ได้สดุดีเกียรติคุณว่าเป็น “ผู้ที่นำการเรียนรู้ การมีสุขภาพที่ดี และความหวังมาสู่เด็กในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย”

ตอนหนึ่งในคำกล่าวตอบของนางสาวประทีป คือ

“ความสำเร็จครั้งนี้ มิได้เป็นของข้าพเจ้าคนเดียว แต่เป็นความพยายามของคนกลุ่มหนึ่ง ดังนั้นข้าพเจ้าจึงเป็นตัวแทนของเพื่อนร่วมงานคนอื่น ๆ ซึ่งมีได้ปรากฏ ณ ที่นี้”

นางสาวประทีป อึ้งทรงธรรม เกิดเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2495 ที่แหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย พระโขนง กรุงเทพฯ บิดาชื่อ นายเป๋ามารดาชื่อ นางทองสุข มีพี่น้อง 4 คน

ได้รับการศึกษาจากโรงเรียนปทุมมาวุฒ โรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่ ปทุมวัน ได้รับประกาศนียบัตร วิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) และปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต จากวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (พ.ศ. 2525)

เนื่องจากฐานะทางครอบครัวค่อนข้างแร้นแค้น บิดาसानตะกัว และมารดาค้าขาย ดังนั้นหลังจากจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เมื่ออายุ 10 ขวบ จึงต้องออกมาช่วยบิดามารดาหาเลี้ยงชีพ โดยรับจ้างทำงานต่าง ๆ เช่น ห่อประทัด ทำความสะอาดสนิมปล่องเรือสินค้า ทาสี และเคาะสนิม เป็นต้น

ความยากลำบากในชีวิตยามเยาว์วัย มิได้ทำให้ ประทีป อึ้งทรงธรรม ท้อถอยหรือมีทัศนคติเลวร้ายต่อสังคม ตรงกันข้าม ประสบการณ์และการต้องต่อสู้กับความยากลำบากกลับช่วยผลักดันให้ ประทีป อึ้งทรงธรรม มีความคิดริเริ่ม และพยายามที่จะเข้าช่วยแก้ปัญหาตามความสามารถของตน นางสาวประทีป อึ้งทรงธรรม ได้เริ่มทำงานเพื่อสังคมครั้งแรกโดยรับเลี้ยงดูเด็กกลางวัน พร้อมทั้งสอนหนังสือให้เด็ก ๆ ที่บ้าน ด้วยอัตราค่าจ้างวันละ 1 บาท จนมีผู้เรียกกันว่า “โรงเรียนวันละบาท” ในบริเวณคลองเตยอันเป็นแหล่งเสื่อมโทรมที่ใหญ่ที่สุดใน 300 แห่งของกรุงเทพฯ และมีผู้อาศัยอยู่จำนวนมากถึง 800,000 คน ในจำนวนนี้เป็นเด็กเสียครึ่งหนึ่ง

นางสาวประทีป อึ้งทรงธรรม มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะช่วยเด็ก ๆ ในแหล่งเสื่อมโทรมอันเป็นถิ่นกำเนิดของตน ให้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนเหมือนกับเด็กทั่วไป เมื่อเริ่มสอนครั้งแรกในปีพ.ศ. 2511 มีนักเรียน 28 คน ภายในเวลา 2 เดือน มีนักเรียน 60 คน ต่อมาการทำเรือแห่งประเทศไทยประกาศไล่ที่อยู่ในบริเวณแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย นางสาวประทีป อึ้งทรงธรรม จึงได้เป็นตัวแทนของชาวบ้านขอต่อรองที่อยู่ชั่วคราว ในที่สุดการทำเรือแห่งประเทศไทยอนุญาตต่อจากนั้น นางสาวประทีป จึงได้ขอความช่วยเหลือจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อสร้างอาคารเรียนขึ้นมาแทนบ้านซึ่งมีนักเรียนมาเรียนเพิ่มมากขึ้น จนคับแคบ ในที่สุดได้รับความช่วยเหลือจากมูลนิธิ บริษัท ห้างร้าน และผู้มีจิตศรัทธาส่งสร้างอาคารเรียนขึ้นในเนื้อที่ของการทำเรือแห่งประเทศไทย ซึ่งปัจจุบันคือ “โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา” เป็นโรงเรียน

ระดับประถมศึกษา ความเพียรพยายามที่จะต่อสู้เพื่อให้ได้โรงเรียนนี้มาเป็นสถานศึกษาของเด็กในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตยนั้น นางสาวประทีป ต้องใช้เวลาถึง 13 ปี นับได้ว่าโรงเรียนนี้เป็นสถานศึกษาสำคัญของชาวแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย ซึ่งนางสาวประทีป อึ้งทรงธรรมเป็นผู้มานะเพียรพยายามบุกเบิกและริเริ่มให้ก่อตั้งขึ้น

ต่อจากนั้น นางสาวประทีป ก็ได้ใช้ความพยายามขั้นต่อไป ที่จะให้สาธารณชนรู้จักแหล่งเสื่อมโทรมแห่งนี้ให้มากยิ่งขึ้น ความพยายามของนางสาวประทีป อึ้งทรงธรรม บรรลุผลสำเร็จภายหลังจากได้ใช้เวลาและความอดทนอย่างมาก ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคใด ๆ ทั้งสิ้น ทำให้เด็ก ๆ ในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตยมีที่เรียน มีคลินิก ซึ่งใช้แพทย์อาสาสมัครและพยาบาลช่วย มีโรงเรียนอนุบาล และโรงเรียนฝึกหัดอาชีพเบื้องต้นเกิดขึ้นติดตามมา เป็นที่ประจักษ์แก่ชาวแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตยว่า “ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น”

เมื่อพ.ศ. 2520 นางสาวประทีป อึ้งทรงธรรม ได้รับทุนจากองค์การยูนิเซฟไปดูงานที่โรงเรียนแหล่งเสื่อมโทรมคอนโด ประเทศฟิลิปปินส์ และได้ร่วมสัมมนากับผู้แทนจากประเทศต่าง ๆ อีก 40 ประเทศ และปีพ.ศ. 2523 ได้รับรางวัลรอกกีเฟลเลอร์ ในฐานะ “เยาวชนดีเด่นที่อุทิศตนเพื่อความอยู่ดีกินดีของเพื่อนมนุษย์”

นางสาวประทีป อึ้งทรงธรรม นอกจากจะมานะปฏิบัติงานอันยากลำบากเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีกว่าเดิมของชาวแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตยแล้ว ยังเป็นผู้มีน้ำใจอันงาม มีความเมตตากรุณาต่อผู้ที่มีความยากลำบากและมีปณิธานอันมั่นคงที่จะเสียสละบำเพ็ญตนเป็นประโยชน์

ต่อเพื่อนร่วมชาติ ไม่ใส่ใจปรารถนาประโยชน์ส่วนตัว จะเห็นได้จากการที่ได้บริจาคเงินรางวัลทั้งหมดที่ได้รับจากมูลนิธิแมกไซไซ เพื่อก่อตั้งเป็นมูลนิธิ “ดวงประทีป” อันเป็นมูลนิธิที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือนักเรียนขาดแคลนในเขตแหล่งเสื่อมโทรมต่าง ๆ ของกรุงเทพฯ

นางสาวประทีป อังทรงธรรม (ที่ 3 จากซ้าย) ถ่ายกับผู้ที่ได้รับรางวัลแมกไซไซ ในปีพ.ศ. 2521

(จากซ้ายลำดับ 2) โยเอท จัทโมโกะ (อินโดนีเซีย) สาขาความเข้าใจระหว่างประเทศ
 ตาห์ รันเนสสา เจ อับดุลลาห์ (บังกลาเทศ) สาขาผู้นำชุมชน
 ยุน ชุก จุง (เกาหลี) สาขานักเขียน วรณกรรม และนิเทศศาสตร์
 สร้างสรรค์
 ซาห์ รุม บิน ยูน (มาเลเซีย) สาขาข้าราชการ

ยิ่งกว่านั้นยังคิดที่จะขยายสถานเลี้ยงเด็กทารก เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระเด็ก
วัยเรียน ซึ่งต้องเลี้ยงดูน้องวัยทารกให้ได้มีโอกาสเตรียมตัวเข้าเรียนใน
โรงเรียนประถมศึกษาตามปกติ และเพื่อให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง
ของเด็กได้มีโอกาสไปประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัวได้โดยสะดวก
ขึ้น อันจะเป็นการช่วยยกฐานะความเป็นอยู่หรือสามารถแก้ปัญหาความ
แร้นแค้นลงได้อีกทางหนึ่ง ส่วนโรงเรียนในระดับอาชีวศึกษาได้เริ่ม
จัดสำหรับผู้พ้นระดับการศึกษาภาคบังคับด้วย

ผลงานและอุดมการณ์ของ นางสาวประทีป อึ้งทรงธรรม ดังที่
กล่าวมาแล้ว เป็นเครื่องชี้ให้เห็นชัดเจนว่า นางสาวประทีป อึ้งทรงธรรม
เป็นบุคคลที่เสียสละเพื่อประเทศชาติ โดยเฉพาะเป็นผู้ที่ยังมีอายุน้อย
ทั้งต้องเผชิญกับปัญหาและความยากลำบากในการดำรงชีวิต แต่ก็สามารถ
สร้างปณิธานและศรัทธาอันแน่วแน่ที่จะกระทำคุณงามความดีเพื่อ
สังคม เพื่อประเทศชาติและสามารถนำเกียรติคุณอันสูงส่งมาสู่ชาติไทย
และเพื่อนร่วมชาติ จึงเป็นบุคคลที่ควรได้รับความยกย่องสรรเสริญ
อย่างยิ่ง สมควรที่เยาวชนไทยจะชื่นชมและยึดถือเป็นแบบอย่างในการ
ดำเนินชีวิตต่อไป

บรรณานุกรม

“ครูไทยที่ได้รับรางวัลแมกไซไซ.” วิทยาสาร 29, 19 (1 ก.ย. 2521): 9.

“ครูประทีป.” การศึกษาเอกชน 3, 12 (ก.ย. 2521): 23.

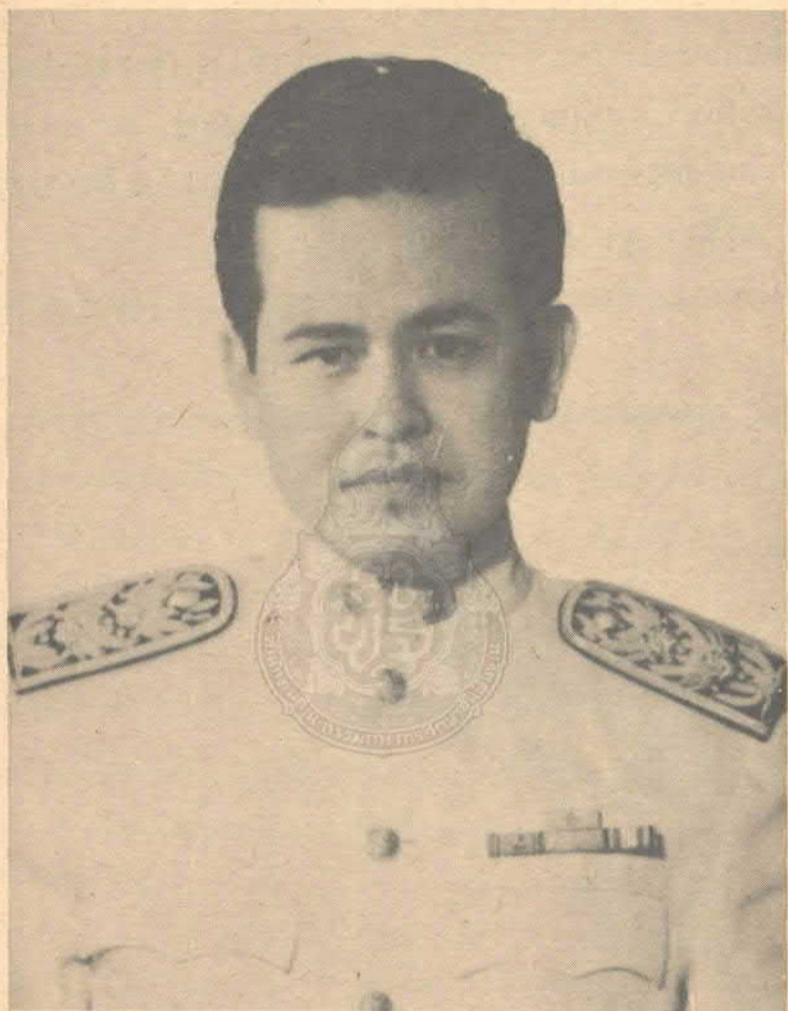
คำประกาศเกียรติคุณและคำกล่าวตอบ นางสาวประทีป อึ้งทรงธรรม.

มะนิลา : มุลนิธิแมกไซไซ, 2521.

เจริญ เพิ่มพูล “คุณครูแมกไซไซ.” มิตรกฎ 21, 17 (15 ก.ย. 2521)
: 6-7.

คันสนีย์ “คุณครูแมกไซไซ.” วิทยาสาร 29, 13 (1 ก.ย. 2521): 20-
22, 57.

นายแพทย์ประเวศ วะสี

ได้รับรางวัลแมกไซไซ สาขาข้าราชการ พ.ศ. 2524

นายแพทย์ประเวศ วะสี

“นักวิจัยทางวิทยาศาสตร์การแพทย์และผู้พยายามให้มีการ
กระจายบริการสาธารณสุขไปสู่คนยากจน”

นายแพทย์ประเวศ วะสี ได้รับรางวัลแมกไซไซ สาขาข้าราชการ
ประจำปีพ.ศ. 2524 มูลนิธิแมกไซไซสดุดีเกียรติคุณว่า “เป็นนักวิจัยทาง
วิทยาศาสตร์การแพทย์และพยายามให้มีการกระจายบริการสาธารณสุข
ไปสู่คนยากจน”

นายแพทย์ประเวศ วะสี เป็นบุตรคนที่ 4 ในจำนวน 5 คนของ
นายคลาย และ นางกิม วะสี เกิดที่บ้านเลขที่ ค 103 ตำบลบ้านเหนือ
อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2474 บรรพ-
บุรุษมีอาชีพทำไร่ บิดาเดิมทำไร่ ต่อมาเปลี่ยนอาชีพเป็นล่องแพ และ
ตั้งร้านขายของชำที่ตำบลเกาะลำโรง บนฝั่งแควน้อย กาญจนบุรี ภรรยา
ชื่อแพทย์หญิงจันทพงษ์ เป็นอาจารย์ทางจุลชีววิทยาคณะแพทยศาสตร์
ศิริราชพยาบาล มีบุตร 2 คน (พ.ศ. 2525)

ได้รับการศึกษาระดับชั้นมูลและประถมศึกษา ระหว่าง พ.ศ.
2480 - 2485 จากโรงเรียนวัดเหนือ และโรงเรียนประชาบาลตำบล เกาะ
ลำโรง 4 จังหวัดกาญจนบุรี ระดับมัธยมศึกษา (พ.ศ. 2485 - 2490)
จากโรงเรียนประจำจังหวัดกาญจนบุรี ระดับเตรียมอุดมศึกษา (พ.ศ.
2490 - 2492) จากโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ระดับเตรียมแพทยศาสตร์
(พ.ศ. 2492 - 2494) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรียนแพทยศาสตร์
(พ.ศ. 2494 - 2498) จากคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล ได้รับรางวัล

เหรียญทองในฐานะที่ได้คะแนนเป็นที่ 1 ตลอดหลักสูตร ได้รับปริญญา
ดุษฎีบัณฑิต สาขาโลหิตวิทยา (พ.ศ. 2500 - 2503) จากมหาวิทยาลัย
โคโลราโด สหรัฐอเมริกา และได้ไปศึกษาวิชาพันธุศาสตร์ (พ.ศ. 2503
- 2504) จากมหาวิทยาลัยลอนดอน ประเทศอังกฤษ ในการไปศึกษา
ต่างประเทศ ได้รับพระราชทานทุนส่วนพระองค์ และทุนอานันทมหิดล

ทำหน้าที่แพทย์ประจำบ้าน พ.ศ. 2498 - 2500 ประจำภาควิชา
อายุรศาสตร์คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล เป็นอาจารย์โท (พ.ศ.
2504) อาจารย์เอก (พ.ศ. 2506) อาจารย์ชั้นพิเศษ (พ.ศ. 2515)
ศาสตราจารย์ (พ.ศ. 2519) และรองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาและวางแผน
มหาวิทยาลัยมหิดล (พ.ศ. 2522 - ปัจจุบัน)

นายแพทย์ประเวศ วะสี เป็นอาจารย์แพทย์ที่อุทิศกำลังกาย
และกำลังใจให้แก่การสอนและการทำวิจัยอย่างแท้จริง มิได้ปลุกฝังแต่
เฉพาะความรู้ทางด้านการแพทย์แก่นักศึกษาแพทย์เท่านั้น แต่ได้ปลุกฝัง
มนุษยธรรมและทัศนคติในการเอาใจใส่ต่อการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ
ของคนไข้เท่า ๆ กับการรักษา ได้ร่วมมือกับคณาจารย์ปรับปรุงหลักสูตร
และวิธีการสอน รวมทั้งเขียนตำราและคู่มือช่วยนักศึกษา ทั้งได้สนับสนุน
นักศึกษาให้หาประสบการณ์จากการศึกษาเฉพาะกรณี โดยจัดเตรียม
เป็นแบบจำลองไว้ให้แต่ละครั้งที่เข้าสอน เสนอแนะให้มีการเปลี่ยนแปลง
หลักสูตรแพทย์แผนใหม่ โดยเน้นในเรื่องมนุษยธรรมเป็นหลัก
และใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ รวมทั้งได้เสนอแนะว่า
การศึกษาแพทย์สำหรับให้บริการท้องถิ่น ควรจะเริ่มเป็นครั้งแรกในชุมชน
ไม่ใช่ในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ แทนที่นักศึกษาแพทย์จะไปฝึก

งานในโรงพยาบาลใหญ่ ๆ ควรจะเปลี่ยนมาฝึกงานในโรงพยาบาลอำเภอหรือจังหวัด ซึ่งนักศึกษาจะสามารถติดตามการศึกษาทางการแพทย์ได้อย่างใกล้ชิด และขณะเดียวกันจะได้เรียนรู้และเผชิญสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน

นายแพทย์ประเวศ วะสี ไม่เคยมีคลินิกส่วนตัว เนื่องจากใช้เวลาส่วนใหญ่ในการปรับปรุงและพัฒนาระบบการสอนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับพัฒนาการของประเทศ ได้เรียกร้องให้อาจารย์แพทย์อุทิศเวลาให้แก่คนไข้และนักศึกษามากขึ้น รวมทั้งได้เสนอแนะให้มีการปฏิรูประบบโรงเรียนแพทย์ เมื่อ พ.ศ. 2514 ต่อนายกรัฐมนตรี โดยให้จัดตั้งระบบการต่อสัญญาการทำงานของอาจารย์แพทย์ช่วงละ 1 - 3 ปี ให้มีการประเมินผลการสอนของอาจารย์แต่ละคนว่ามหาวิทยาลัยควรจ้างทำงานต่อไปหรือไม่ ทั้งนี้ด้วยไม่ต้องการให้อาจารย์แพทย์แสวงหาประโยชน์ส่วนตนจากความมั่นคงของระบบราชการและไม่อุทิศตนเพื่อการสอน แม้ว่าข้อเสนอแนะนี้จะไม่ประสบผลสำเร็จก็ตาม แต่ก็เครื่องสะท้อนให้เห็นถึงปณิธานอันเด็ดเดี่ยวของนายแพทย์ประเวศ วะสี อาจารย์แพทย์ซึ่งมีระเบียบวินัยที่ดี มีจิตใจบริสุทธิ์ที่ต้องการจะปรับปรุงและริเริ่มสิ่งดีงามให้เกิดขึ้นในการสอน เป็นตัวอย่างที่นักศึกษาแพทย์จะได้ยึดถือปฏิบัติต่อไป และเมื่อมีการให้รางวัลอาจารย์แพทย์ดีเด่น นายแพทย์ประเวศ วะสี จึงได้รับเลือกให้เป็นอาจารย์แพทย์ท่านแรกของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลที่ได้รับรางวัล “ทุนเจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี” ในปีพ.ศ. 2503 พร้อมทั้งคำสดุดีว่า “มีความตั้งใจอันแน่วแน่ และอุทิศตนให้แก่ความรับผิดชอบในการศึกษาของแพทย์”

ชื่อเสียงของนายแพทย์ประเวศ วะสี เป็นที่รู้จักกันดีทั่วโลกในฐานะผู้ทำการวิจัยทางโลหิตวิทยา โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับโรคธาลัสซีเมีย (THALASSEMIA) ซึ่งเป็นโรคโลหิตที่เกิดจากกรรมพันธุ์จำพวกหนึ่งในประเทศไทย โดยได้รับทุนให้ทำวิจัยโรคนี้จากสถาบันสุขภาพแห่งชาติประเทศสหรัฐอเมริกา ติดต่อกันมาเป็นเวลาหลายปี นายแพทย์ประเวศ วะสี สนใจโรคนี้โดยเฉพาะในระหว่างที่เป็นแพทย์ประจำบ้านที่โรงพยาบาลศิริราช รวมทั้งได้เคยออกไปทำงานวิจัยตรวจเลือดในหมู่บ้านต่าง ๆ จึงได้ค้นพบว่าชาวบ้านเป็นโรคโลหิตจางกรรมพันธุ์ชนิดนี้กันมาก สาเหตุของโรคเกิดจากความผิดปกติของการสร้างสารที่มีอยู่ในเม็ดเลือด ที่เรียกว่าฮีโมโกลบิน (HEMOGLOBIN) ประเทศไทยเป็นดินแดนที่พบความผิดปกติของฮีโมโกลบิน “อี” (HEMOGLOBIN - E) และคนไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสถิติของการมีฮีโมโกลบิน “อี” สูงกว่าภาคอื่น ๆ ของประเทศ นอกจากนี้นายแพทย์ประเวศ วะสี ยังค้นพบกลไกทางพันธุศาสตร์ของอัลฟาธาลัสซีเมีย (ALPHA THALASSEMIA) และตั้งชื่ออัลฟาธาลัสซีเมีย 2 ชนิด คือ ALPHA THALASSEMIA - 1 และ ALPHA THALASSEMIA - 2 ซึ่งได้ใช้กันทั่วโลก ปัจจุบันโรคธาลัสซีเมียจะลดความรุนแรงลงไปได้ ถ้าผู้ป่วยด้วยโรคนี้ได้รับการถ่ายเลือด แต่ถ้านักวิทยาศาสตร์จะสามารถค้นหาวีธีอื่นขึ้นมาแทน ก็จะทำให้โรคนี้คลายความน่ากลัวลงไปได้ นายแพทย์ประเวศ วะสี จึงได้เรียกร้องให้บริษัทผู้ผลิตยาหันมาสนใจค้นคว้าตัวยาอันจะเป็นประโยชน์ต่อการรักษาหรือลดความรุนแรงของโรคธาลัสซีเมียและใช้กันแพร่หลายทั่วโลก นอกจากนี้นายแพทย์ประเวศ วะสี ได้มีส่วนสร้างแผนกโลหิตวิทยาในโรงพยาบาล

ศิริราชขึ้นมาจนเป็นปึกแผ่น ทั้งยังได้รับพระราชทานพระบรมราชนุเคราะห์ให้สร้างตึก “อานันทราช” ขึ้นในโรงพยาบาลนี้ด้วย จนต่อมาองค์การอนามัยโลกได้ถือเอาสถาบันแห่งนี้เป็นศูนย์สำหรับฝึกแพทย์และนักวิทยาศาสตร์ทางด้านโลหิตวิทยาสำหรับนานาชาติทั่วโลก นายแพทย์ประเวศ วะสี ได้ตีพิมพ์บทความทางวิชาการด้านโลหิตวิทยาในวารสารต่างประเทศ รวม 132 เรื่อง แต่งตำราโลหิตวิทยา 1 เล่ม คู่มือโลหิตวิทยา 1 เล่ม และได้รับเชิญจากสถาบันการศึกษาชั้นสูงในสหรัฐอเมริกา แคนาดา และประเทศอื่น ๆ ให้บรรยายเรื่องเกี่ยวกับธาลัสซีเมียอยู่เสมอ นายแพทย์ประเวศ วะสี จึงสมควรที่จะได้รับยกย่องจากเพื่อนร่วมงานว่าเป็น “ปราชญ์ เพื่อชีวิต...ผู้มีความสามารถทั้งทางการศึกษาและการเปลี่ยนแปลง” อย่างแท้จริง

แม้นายแพทย์ประเวศ วะสี จะได้ศึกษาเกี่ยวกับโลหิตวิทยาและการค้นคว้าวิจัยอยู่เป็นเวลานานก็ตาม แต่การเรียนรู้ทำให้นายแพทย์ประเวศ วะสี มั่นใจว่าการเป็นผู้เชี่ยวชาญที่สามารถนั้น คือได้ช่วยเพื่อนมนุษย์ที่ตกทุกข์ได้ยากทันต่อเหตุการณ์ ทั้งเมื่อได้เห็นความทุกข์ยากของคนป่วยอนาถาในโรงพยาบาลแล้ว นายแพทย์ประเวศ วะสี จึงมีความเห็นใจในเพื่อนมนุษย์ยิ่งขึ้น อุทิศเวลาให้แก่การค้นคว้าวิจัยน้อยลง หันมาสนใจในปัญหาของสังคมที่คนยากจนประสบอยู่ในสังคม นั่นคือการที่คนจนมิได้รับบริการทางสาธารณสุขอย่างทั่วถึง

นายแพทย์ประเวศ วะสี ได้กล่าวในตอนหนึ่งของคำกล่าวตอบในการรับรางวัลแมกไซไซ สาขาข้าราชการ ประจำปีพ.ศ. 2524 ว่า “ทุกวันนี้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศมีความทุกข์ ยากจนและมีอาหาร

ไม่พอรับประทาน มีที่อยู่อาศัยที่ซ่อมซ่อม หรือไม่มีที่อยู่ ขาดการศึกษาที่เหมาะสม สุขภาพทรุดโทรม อันเนื่องมาจากการขาดความเอาใจใส่ในเรื่องสุขภาพที่ดีพอ หรือไม่สามารถจะช่วยเหลือตัวเองได้ ก็น่าที่จะมีการดำเนินการช่วยเหลือในระดับชาติโดยการระดมทรัพยากรบุคคล หรือนำความรู้ทางเทคโนโลยีซึ่งมีอยู่แล้วนั้น มาสร้างสุขภาพที่ดีให้แก่ทุกคนในอนาคตอันไม่ไกลนี้” และ “ประเทศไทยมีโรงพยาบาลใหญ่ ๆ หลายแห่งซึ่งประกอบด้วยแพทย์ที่มีชื่อเสียงและเชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก แต่โรงพยาบาลเหล่านี้มีคนไข้มากเกินกว่าที่จะให้การดูแลรักษาที่ดีหลังจากที่คนไข้ต้องเสียเวลาเดินทางเป็นระยะทางไกล ๆ มาโรงพยาบาลโดยเสียค่าใช้จ่ายสูง และยังต้องมารอพบด้วยความทรมานแล้วก็ตาม แต่ก็จะได้รับการตรวจอาการจากแพทย์เพียงคนละ 1 - 2 นาทีเท่านั้น แสดงให้เห็นว่ามีใช่เป็นการรักษาที่ดี คนไข้ส่วนใหญ่ที่เข้ามารับการรักษานั้นอยู่ห่างไกลจากโรงพยาบาล ดังนั้นภาพพจน์ของการแพทย์ในประเทศไทยก็คือการรักษาพยาบาลยังเข้าไม่ถึงคนส่วนใหญ่ และบริการที่คนส่วนน้อยได้รับนั้นยังเป็นบริการในระดับเลว ซึ่งก็คงเหมือนกับประเทศอื่น ๆ อีกหลายประเทศที่ระบบสาธารณสุขไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะไปเน้นการสร้างโรงพยาบาลใหญ่ ๆ มากกว่าการวางรากฐานการสาธารณสุขให้ชุมชน”

ด้วยเหตุนี้ นายแพทย์ประเวศ วะสี จึงมีความเห็นว่า “เป็นความจำเป็นรีบด่วนที่จะต้องขยายบริการสาธารณสุขสำหรับชุมชนออกไปให้ทั่วถึงประชาชน ด้วยวิธีการสร้างสาธารณสุขมูลฐาน และศูนย์สาธารณสุขขนาดย่อมใกล้บ้านประชาชนขึ้น” อย่างไรก็ตามก็ดี สาธารณสุขมูลฐานตาม

ความเห็นของนายแพทย์ประเวศ วะสี นั้นจะสำเร็จลงได้ด้วยความร่วมมือของบุคลากรทางการแพทย์ บุคลากรสาธารณสุขและชุมชน เช่น ครู พระ แม่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อ.ส.ม.) อาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อ.พ.ป.) เป็นต้น นายแพทย์ประเวศ วะสี ได้เสนอให้มีการฝึกอบรมสาธารณสุขมูลฐานแก่ชุมชนดังกล่าว อันจะเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้คนชนบทส่วนใหญ่ของประเทศ มีความรู้ และเอาใจใส่รักษาสุขภาพเบื้องต้นของตนมากยิ่งขึ้น จะเป็นการเปิดโอกาสให้โรงพยาบาลใหญ่ ๆ มีเวลาปรับปรุงคุณภาพของการรักษาพยาบาลให้ดีขึ้น นายแพทย์ประเวศ วะสี ได้กล่าวเสนอว่า “สาธารณสุขจะดีไม่ได้ขึ้นอยู่กับมือแพทย์เท่านั้น แพทย์เป็นด่านสุดท้ายที่จะแก้ปัญหาความเจ็บไข้ สุขภาพอนามัยที่ดีของประชาชนต้องมาก่อน ทุกคนควรทำให้สาธารณสุขดีขึ้น คือทุกคนเป็นหมอได้ เป็นหมอช่วยดูแลตนเอง และคนใกล้เคียงได้ นั่นคือเป็นหมอชาวบ้านนั่นเอง”

โครงการที่พิสูจนให้เห็นว่านายแพทย์ประเวศ วะสี ไม่เพียงแต่จะเสนอความคิดแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง แม้ว่าจะประสบอุปสรรคนานาประการคือ ปีพ.ศ. 2518 ได้ร่วมกับมูลนิธิโกมล คีมทอง และเจ้าอาวาสวัดทองนพคุณ วางหลักสูตรอบรมเรื่องการสาธารณสุขมูลฐานแก่พระภิกษุสงฆ์ และต่อมาเป็นผู้ประสานงานในโครงการอบรมพระภิกษุสงฆ์ในเรื่องดังกล่าว ซึ่งคณะสงฆ์จัดที่วัดสามพระยา ได้จัดไปแล้ว 17 รุ่น (พ.ศ. 2525) และยังคงดำเนินต่อไปเป็นหลักสูตร 1 สัปดาห์ นอกจากนี้ยังได้อบรมบุคลากรในชุมชน เช่น ตำรวจตระเวนชายแดน เป็นต้น

การกระจายความรู้ทางด้านการแพทย์และสาธารณสุขพื้นฐาน ซึ่งนายแพทย์ประเวศ วะสี จัดทำขึ้นควบคู่ไปกับการอบรมคือ การเขียน บทความและหนังสือ ได้เขียนบทความทางด้านนี้กว่า 100 เรื่อง ที่รวมเป็น เล่ม โดยเขียนเอง หรือร่วมกับผู้อื่นคือ

คู่มือดูแลสุขภาพสภาพสำหรับประชาชน จัดพิมพ์เนื่องในวโรกาส ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระชนมายุครบ 4 รอบ พ.ศ. 2518

สาธารณสุขกับพุทธธรรม พระสงฆ์และพุทธศาสนิกชนจะปฏิบัติ ได้อย่างไร และหมอประจักษ์ มูลนิธิโกมล คีมทอง จัดพิมพ์เผยแพร่ ในปีพ.ศ. 2517 พ.ศ. 2519 และ พ.ศ. 2521 ตามลำดับ

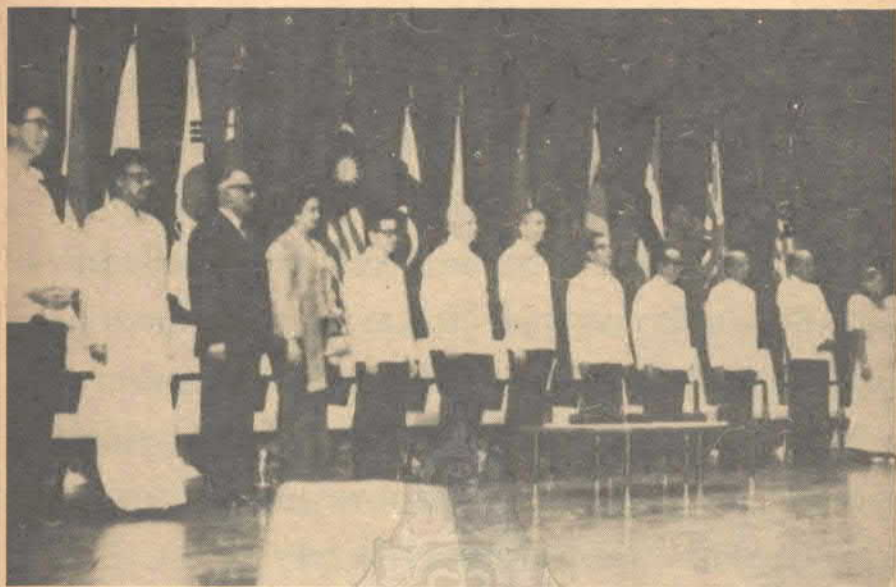
นอกจากนี้ยังเขียนเรื่อง **สาธารณสุขเพื่อมวลชน** ซึ่งพิมพ์ในหนังสือ “รักเมืองไทย” และ **บันทึกเวชกรรมไทย** พิมพ์ในปีพ.ศ. 2524 นายแพทย์ ประเวศ วะสี ได้ออก นิตยสารหมอชาวบ้าน ขึ้นเมื่อปีพ.ศ. 2522 โดย เป็นเจ้าของและบรรณาธิการ มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ทาง เวชกรรมและการสาธารณสุขมูลฐานแก่ประชาชน และต่อมานายแพทย์ ประเวศ วะสี กับคณะอีกหลายคนได้ร่วมกันก่อตั้งมูลนิธิหมอชาวบ้านขึ้น เพื่อทำหน้าที่เผยแพร่ความรู้ในการรักษาตนเองและการสาธารณสุขมูลฐาน อื่น ๆ ไปสู่ประชาชน

ความพยายามของนายแพทย์ประเวศ วะสี ในอันที่จะพัฒนา สังคมชนบทด้วยการกระจายแพทย์รุ่นใหม่ออกไปทำงานตามชนบทที่ ทุกกันดาร และรับใช้ประชาชนอย่างไม่เห็นแก่ตัวได้เริ่มสัมฤทธิ์ผล กล่าวคือมีแพทย์รุ่นใหม่จำนวนมากอาสาไปสู่ต่างจังหวัดเป็นจำนวนมาก

เกินกว่าที่กระทรวงสาธารณสุขจะจัดให้ได้

นอกจากจะเป็นอาจารย์แพทย์ที่มีคุณธรรม มีความเป็นเลิศในทางวิชาชีพแพทย์ มีความคิดริเริ่มในการค้นคว้าวิจัย และพัฒนาสังคมแล้ว นายแพทย์ประเวศ วะสี ยังมีบทบาทสำคัญในด้านการบริหารอีกด้วย ได้ดำรงตำแหน่งหน้าที่สำคัญ ๆ ในทางการแพทย์และทั่วไปอันเป็นเรื่องแสดงถึงความพยายามที่จะอุทิศตนเพื่อประโยชน์ของสังคมอย่างแท้จริง อาทิกรรมาการและผู้ช่วยเลขานุการแผนกแพทยศาสตร์ มูลนิธิ “อานันทมหิดล” กรรมการอำนวยการแพทยสมาคม กรรมการแพทยสมาคม กรรมการผู้เชี่ยวชาญโรคธาลัสซีเมียและโรคเม็ดโลหิตของคณะกรรมการมาตรฐานโลหิตวิทยาระหว่างประเทศ รองประธานมูลนิธิหมอชาวบ้าน และผู้จัดการมูลนิธิเด็ก ฯลฯ

นายแพทย์ประเวศ วะสี เป็นผู้มีชีวิตความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย สุขภาพอ่อนน้อม ถ่อมตน ไม่ก้าวร้าว ยินดีที่จะทำงานอยู่ในระบบราชการ และไม่ยอมตกเป็นเครื่องมืออันฉ้อฉลของผู้ใด อุทิศตนให้แก่การทำงานอย่างจริงจัง มีชีวิตครอบครัวที่สันโดษและผาสุก ดำรงชีวิตอยู่ด้วยเงินเดือนอย่างเดียวได้ และที่สำคัญที่สุดก็คือ เป็นพุทธศาสนิกชนที่ยกระดับจิตใจของตนเองด้วยการ “ไม่เกลียดชังผู้ใด แต่พยายามแผ่แผ่ความรักและความเมตตากรุณาแก่ทุกคน” ยึดหลักพุทธภาษิตที่ว่า “สพฺเพ สงฺขารา อนิจฺจา - สิ่งทั้งหลายทั้งปวงไม่เที่ยงแท้” มีความสนใจเป็นส่วนตัวเกี่ยวกับปัญหาของมหาวิทยาลัย การสาธารณสุข การศึกษาพุทธธรรม และด้านอื่น ๆ ของสังคม ได้เขียนบทความเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ไว้กว่า 100 เรื่อง

นายแพทย์ประเวศ วะสี (ลำดับที่ 5 จากซ้าย) ถ่ายกับผู้ที่ได้รับรางวัลแมกไซไซ
ในปีพ.ศ. 2524

(จากซ้าย) นายออกัส ตัน คาง (เกาหลี) สาขาความเข้าใจระหว่างประเทศ

นายกอร์ โนฆ (อินเดีย) สาขานั่งสีพิมพ์ วรรณกรรม และนิเทศศาสตร์สร้างสรรค์

นายแพทย์ปราโมทย์ การตันี เศรษฐี (อินเดีย) สาขาผู้นำชุมชน

มาตามโจฮานนา นาซูเตียน (อินโดนีเซีย) สาขาริการสาธารณะ

ความพยายามอย่างแน่วแน่ของนายแพทย์ประเวศ วะสี ในอันที่จะฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ นานา เพื่อธรรงค์ให้ประชาชนมี “สุขภาพอนามัยที่ดีถ้วนทั่วหน้า” นั้น บัดนี้ได้ปรากฏผลทำให้การยอมรับในเรื่องสาธารณสุขมูลฐานแพร่หลายมากขึ้น การที่นายแพทย์ประเวศ วะสี ได้รับรางวัลแมกไซไซ สาขาข้าราชการ ประจำปีพ.ศ. 2524 จึงเป็นเครื่องพิสูจน์ให้คนไทยและโลกเห็นถึงความจริงใจและความจริงจังในการทำงานเพื่อสังคม และเป็นเครื่องเตือนใจให้อนุชนได้ตระหนักถึงภาระหน้าที่ต่อปัญหาสังคม และความภาคภูมิใจในคุณค่าแห่งมนุษย์ในอันที่จะช่วยให้เพื่อนมนุษย์มีชีวิตที่ดีขึ้น

บรรณานุกรม

ข่าวมหาวิทยาลัยมหิดล 7, 1 (31 ม.ค. 2523) : 3, 12.

คำประกาศเกียรติคุณและคำกล่าวตอบ นายแพทย์ประเวศ วะสี.

มะนิลา : มุลนิธิแมกไซไซ, 2524.

“นายแพทย์ประเวศ วะสี.” ไทยรัฐ (6 ส.ค. 2524) : 1, 16.

ประเวศ วะสี. “บันทึกการเดินทางเพื่อรับรางวัลแมกไซไซ.” หมอ

ชาวบ้าน 3 (1 พ.ย. 2524) : 60 - 64 3 (1 ธ.ค. 2524) : 50 - 53.

ประเวศ วะสี. สาธารณสุขกับพุทธธรรม. กรุงเทพฯ : มุลนิธิโกมล คีมทอง, 2519.

อัตชีวประวัตินายแพทย์ประเวศ วะสี เขียนเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2525.

(อัดสำเนา) หน้า 1 - 3.

“Prawes Wasi.” Manila : Ramon Magsaysay Award Foundation (Oct.

1981) 28 p. (Mimeographed)

ภาคผนวก

รายนามผู้ได้รับรางวัลแมกไซไซ

ประจำปีพ.ศ. 2504

คุณนิลวรรณ ปันทอง (ไทย)	สาขา บริการสาธารณะ
ระเด่น โคติจัท (อินโดนีเซีย)	" ข้าราชการ
กุส บอร์กีสท์ (อังกฤษ)	" ผู้นำชุมชน
อมิตาภะ เคาดูรี (อินเดีย)	" หนังสือพิมพ์ วรรณกรรม และนิเทศศาสตร์สร้างสรรค์
เจเนเวียฟ คอลฟิลด์ (อเมริกา)	" ความเข้าใจระหว่างประเทศ

ประจำปีพ.ศ. 2508

ดร.ป๋วย อึ้งภากรณ์ (ไทย)	สาขา ข้าราชการ
ชัยประกาศ นารยัน (อินเดีย)	" บริการสาธารณะ
ลิ้ม คิม ซาน (สิงคโปร์)	" ผู้นำชุมชน
อากิระ คูโรฮาวะ (ญี่ปุ่น)	" หนังสือพิมพ์ วรรณกรรม และนิเทศศาสตร์สร้างสรรค์

ศูนย์ศิลปพื้นบ้านบายานิฮานและ
การส่งเสริมศิลปพื้นบ้านองคภาพ
(ฟิลิปปินส์)

" ความเข้าใจระหว่างประเทศ

(Bayanihan Folk Arts Center and Its
Supporting Entities)

ประจำปีพ.ศ. 2509

น.พ.ฝน แสงสิงแก้ว (ไทย)	สาขา ข้าราชการ
คิม ยง กี (เก ลี)	" บริการสาธารณะ
กมลาทวี ชัตโตปตัย (อินเดีย)	" ผู้นำชุมชน
คณะกรรมการเพื่อการความร่วมมือ การสำรวจลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง และองค์ภาพ (เขมร ลาว ไทย เวียดนาม และเจ้าหน้าที่ระหว่าง ประเทศต่าง ๆ)	" ความเข้าใจระหว่างประเทศ
(ในปีนี้มีผู้ได้รับรางวัลสาขาหนังสือพิมพ์ วรรณกรรม และนิเทศ ศาสตร์สร้างสรรค์)	

ประจำปีพ.ศ. 2510

ม.จ.สิทธิพร กฤดากร (ไทย)	สาขา บริการสาธารณะ
แก้ว วิภากัน (ลาว)	" ข้าราชการ
ตน อับดุล ราซัค บิน ฮุสเซน (มาเลเซีย)	" ผู้นำชุมชน
สัตยาจิต เรย์ (อินเดีย)	" หนังสือพิมพ์ วรรณกรรม และนิเทศศาสตร์สร้างสรรค์
ชิโรชิ นาสุ (ญี่ปุ่น)	" ความเข้าใจระหว่างประเทศ

ประจำปีพ.ศ. 2514

ประยูร จรรยาวงศ์ (ไทย)	สาขา หนังสือพิมพ์ วรรณกรรม และนิเทศศาสตร์สร้างสรรค์
อาลี ซาดิกิน (อินโดนีเซีย)	” ข้าราชการ
เพโดร ที โอราตา (ฟิลิปปินส์)	” บริการสาธารณะ
มอนคอมปู ชัมบาติวะ สวามินาทาน (อินเดีย)	” ผู้นำชุมชน
ซาบุโร โอกิตะ (ญี่ปุ่น)	” ความเข้าใจระหว่างประเทศ

ประจำปีพ.ศ. 2516

น.พ.กระแต ชนะวงศ์ (ไทย)	สาขา ผู้นำชุมชน
ดร.บาลา จันทรา ซี เซชาร์ (มาเลเซีย)	” ข้าราชการ
แอนโตนิโอ วาย ฟอ์ทิส } เบนจามิน ซี กาสตัน } (ฟิลิปปินส์)	” บริการสาธารณะ
มิชิโกะ อิชิมุเร (ญี่ปุ่น)	” หนังสือพิมพ์ วรรณกรรม และนิเทศศาสตร์สร้างสรรค์
สถาบันภาษาศาสตร์ซัมเมอร์ (อเมริกา)	” ความเข้าใจระหว่างประเทศ

ประจำปีพ.ศ. 2518

พระจำรูญ ปานจันทร์ (ไทย)	สาขา บริการสาธารณะ
--------------------------	--------------------

ตน โมฮัมเมด ชุบเฟียน บิน ฮาซิม

(มาเลเซีย)

สาขา ข้าราชการ

ลี ไท ยุง (เกาหลี)

” ผู้นำชุมชน

ปี ยอร์จ เวอร์กัส (อินเดีย)

” หนังสือพิมพ์ วรรณกรรม
และนิเทศศาสตร์สร้างสรรค์

กัปตันแพทริก เจ แมกคลินเซ

(ไอร์แลนด์)

” ความเข้าใจระหว่างประเทศ

ประจำปีพ.ศ. 2521

ประทีป อังทรงธรรม (ไทย)

สาขา บริการสาธารณะ

ดาร์ วันเนสสา เจ อับดุลลาห์

(บังกลาเทศ)

” ผู้นำชุมชน

ยุน ชุก-จุง (เกาหลี)

” หนังสือพิมพ์ วรรณกรรม
และนิเทศศาสตร์สร้างสรรค์

ไซเอท จัทโมโกะ (อินโดนีเซีย)

” ความเข้าใจระหว่างประเทศ

ซาร์ รุม บิน ยูป (มาเลเซีย)

” ข้าราชการ

ประจำปีพ.ศ. 2524

น.พ.ประเวศ วะสี (ไทย)

สาขา ข้าราชการ

นายออกัส ตีน คาง (เกาหลี)

” ความเข้าใจระหว่างประเทศ

นายกอร์ โฆษ (อินเดีย)

” หนังสือพิมพ์ วรรณกรรม
และนิเทศศาสตร์สร้างสรรค์

นายแพทย์ปราโมทย์ การ์นต์ เศรษฐี

(อินเดีย)

สาขา ผู้นำชุมชน

มาตามโจฮานนา นาซูเตียน

(อินโดนีเซีย)

” บริการสาธารณะ

บรรณานุกรม

The Executive Trustee Ramon Magsaysay Award Foundation. **The Ramon Magsaysay Award 1958-1978.** Hong Kong : Libra Press, 1979. 22 p.

๑๕๘ : ๒๕-๒๖ (๑)

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ไตรภพสาธิตบุรี

เลขที่ ๗ สกปรกส ผู้พิมพ์และจัดพิมพ์

๘ พฤษภาคม ๒๕๒๖

เลขที่

